

Taloussuunnitelma 2020 - 2022

Hämeenkyrön kunta

Kunnanhallitus 4.11.2019

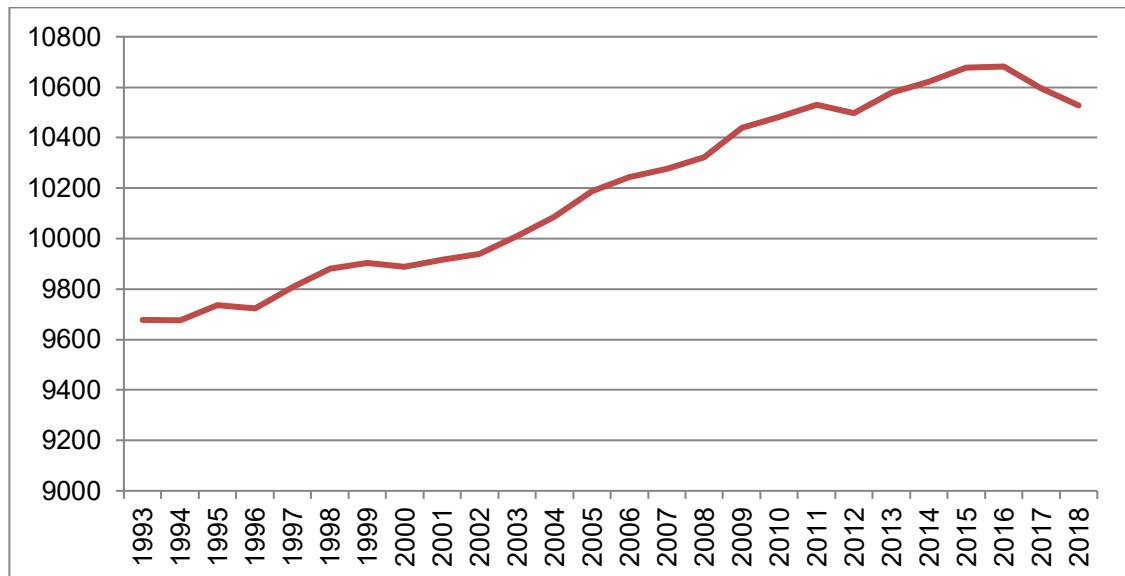
Esitys valtuustolle 18.11.2019

Sisällys

Toimintaympäristö.....	3
Väkiluvun kehitys.....	3
Väestörakenne	3
Väestön muutos	4
Väestön jakautuminen alueittain	4
Elinkeinorakenne.....	5
Työllisyystilanne	6
Talouden näkymät	7
Verotulot.....	8
Valtionosuudet	9
Henkilöstö	10
Kuntakonserni	12
Kokonaistalouden näkökulma	15
Tuloslaskelma	16
Rahoituslaskelma	19
Suunnitelmavuodet 2021 - 2023	20
Käyttötalous	22
Talouden tasapainotus.....	24
Menestyvä Hämeenkyrö 2030 kuntastrategia	25
Hallintopalvelut.....	27
Perusturvapalvelut.....	31
Sivistyspalvelut.....	46
Tekniset palvelut	61
Investointiosa.....	77

Toimintaympäristö

Väkiluvun kehitys

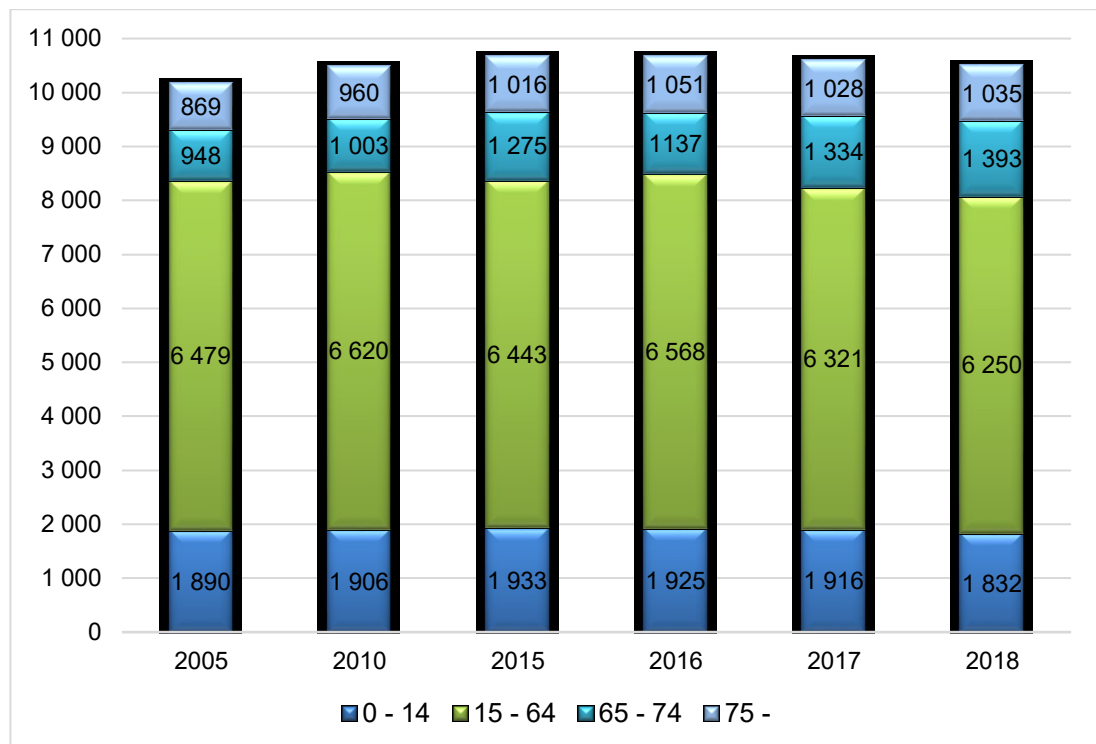
Väkiluku 31.12.2018 oli 10 510 henkeä (Tilastokeskus; väestönmuutosten ennakkotiedot). Elokuun 2019 lopussa väkiluku oli 10 446. Väkiluvun muutos elokuusta 2018 – elokuuhun 2019 oli -0,75 %.

Kunnan väkiluku on ollut korkeimmillaan 1960-luvun alkupuolella, hieman yli 10 700 henkeä. 1980-luvulla väkiluku putosi noin yhdeksään tuhanteen henkeen. Tämän hetken väkiluku on vuoden 2010 tasoa.

Väestörakenne

	2005	2010	2015	2016	2017	2018
0 - 14	1 890	1 906	1 933	1 925	1 916	1 832
15 - 64	6 479	6 620	6 443	6 568	6 321	6 250
65 - 74	948	1 003	1 275	1 137	1 334	1 393
75 -	869	960	1 016	1 051	1 028	1 035
yhteensä	10 186	10 489	10 667	10 681	10 599	10 510

(Tilastokeskus; väestö osa-alueittain)

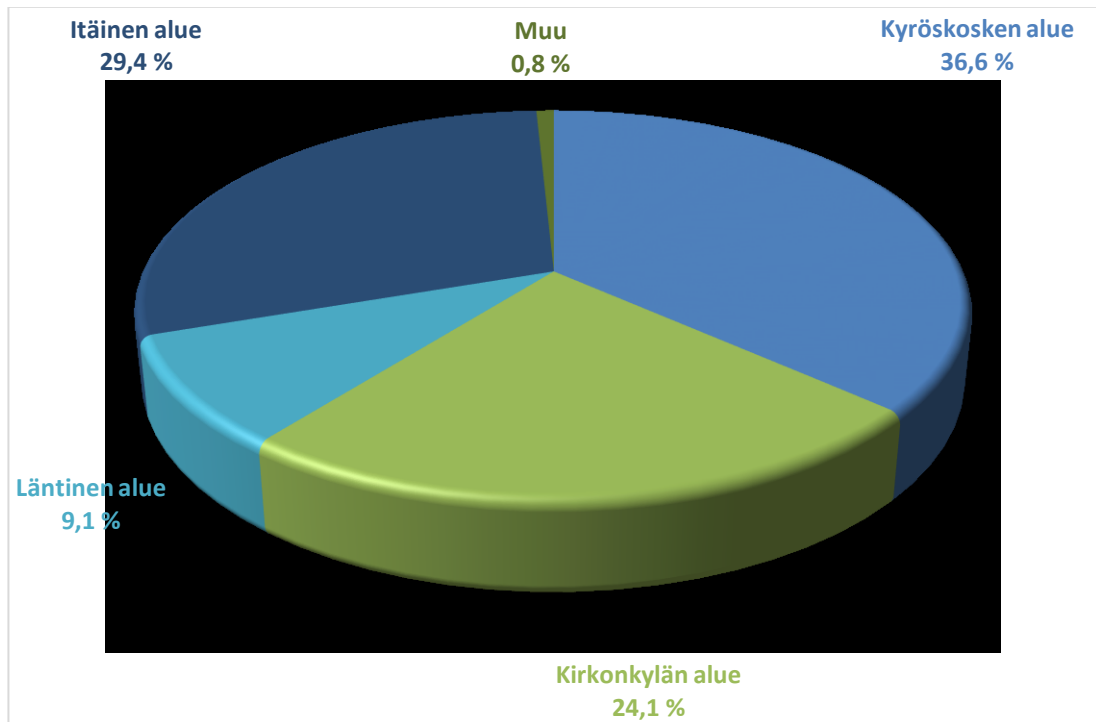
Väestön muutos

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Syntyneet	108	136	107	111	105	73
Kuolleet	114	113	120	110	125	117
Kuntien välinen tulomuutto	584	542	557	538	458	508
Kuntien välinen lähtömuutto	504	537	500	546	546	551
Maahanmuutto	7	12	14	37	34	11
Maastamuutto	11	4	10	9	12	13
Väkiluvun korjaukset				7	1	0
Kokonaismuutos	75	28	57	14	-85	-89

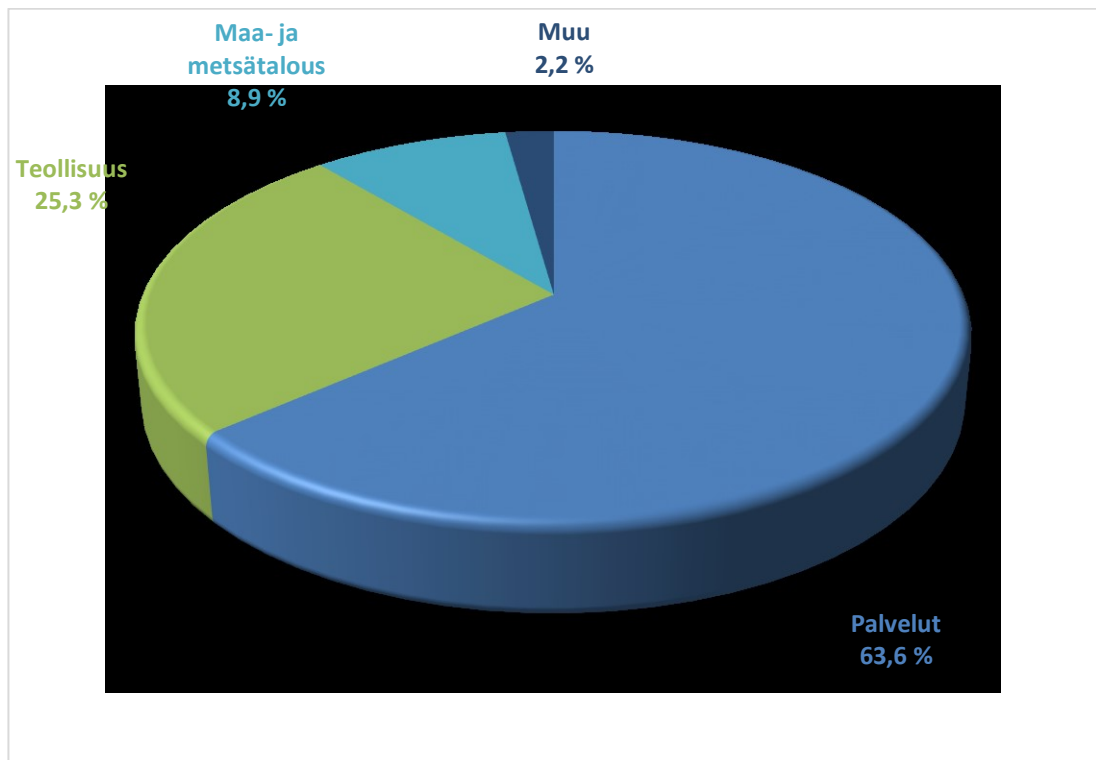
Ikärakenteen muuttuessa kuolleisuus ylittää syntyvyyden määrän. Lähtömuutto on viime vuosina kääntynyt tulomuuttoa suuremmaksi.

Väestön jakautuminen alueittain

Alue	2005	2010	2015	2016	2017	2018
Kyröskoski	3 930	3 923	3 961	3 936	3 861	3 844
Kirkonkylä	2 508	2 437	2 473	2 516	2 535	2 530
Läntinen	1 008	1 028	1 001	999	972	959
Itäinen	2 667	3 044	3 137	3 154	3 144	3 093
Tuntematon	73	57	95	76	87	84

Elinkeinorakenne

Lähde: tilastokeskus, tiedot vuodelta 2016

Työllisyystilanne

Työvoiman määrä Hämeenkyrössä TE-toimiston elokuun tilaston mukaan on 4 782 henkeä. Työttömänä oli 307 (344 vuonna 2018) henkilöä. Näistä pitkäaikaistyöttömiä on 70 (89), vähennystä -21,3 %.

Alle 25 -vuotiaiden työttömyys on vähentynyt 41 (2018) 29:ään eli 29,3 %.

Työttömyys on Hämeenkyrössä vähentynyt 10,8 % vuoden 2018 elokuusta. Samaan aikaan työttömyys lisääntyi Pirkanmaalla 1,9 %.

Avoimien työpaikkojen määrä lisääntyi 29 (2018) 52:een (2019) eli 79,3 %. Pirkanmaalla avoimien työpaikkojen lisäys oli 18,4 %.

	Syysk. 2014	Syysk. 2015	Syysk. 2016	Syysk. 2017	Elok. 2018	Elok. 2019
Hämeenkyrö	12,1 %	13,4 %	11,6 %	9,2 %	7,1 %	6,4 %
Pirkanmaa	13,9 %	14,7 %	14,8 %	11,2 %	8,9 %	9,0 %

Talouden näkymät

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtion virallisen talousennusteen mukaan kasvu hidastuu viime vuosien noin 2,5 prosentista vajaaseen prosenttiin lähivuosina. Maailmantalous köhii, yritysten vientinäkymät ovat heikentyneet ja viennin kasvu hidastuu. Toimintaympäristön epävarmuus aiheuttaa yritysten investointien pienentymisen. Kotitaloudet vähentävät asuntoinvestointeja, mutta jaksavat vielä kuluttaa, koska työllisyys ja ansiot kasvavat edelleen ja inflaatio pysyy kurissa.

Talouden peruskuva kuulostaa synkältä, mutta se on kypsyvälle suhdanteelle tyypillinen. Talouden peruskuva ei sisällä taantumaa. Ennustetta leimaa kuitenkin suuri epävarmuus maailmantalouden tulevasta suunnasta.

Hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita on julkisen talouden tasapainottaminen siten, että työllisten määrä kasvaa 75 prosenttiin. Julkinen talous velkaantuu. Riskinä on ennakoitua hitaampi talouskasvu ja talouden sukeltaminen laskusuhdanteeseen. Julkinen talous ei tasapainotu ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon ja palvelutuotannon tuottavuutta kohentavia uudistuksia.

Kuntien talouden kehitys

Kuntien menoja kasvattavat sosiaali- ja terveyshuollon kasvavan palvelutarpeen lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen mukaisen lomarahaleikkauksen päättymisen. Kuntien investointimenot kasvavat. Kuntien tulot kasvavat menoja hitaammin. Kuntien menoja kasvattavat myös hallituksen päätösten toimeenpanoon kuluvat eurot. Hallitus on lisännyt ja laajentanut kuntien velvoitteita. Hallitusohjelman mukaisesti pysyvät menolisäykset toteutetaan etupainotteisesti.

Vuoden 2019 talousarvion toteutuminen

Vuoden 2019 talousarviossa tilikauden tulos oli alun perin tasan nolla. Vuosikate oli 5,5 milj. euroa. Vuoden aikana on tehty käyttötalouspuolen talousarvioon yksi muutos. Vuoden ensimmäisessä kokouksessa valtuusto myönsi lisämäärärahan 8 000 euroa käytettäväksi Tampereen Pirkanmaa 2026 kulttuuripääkaupunki -hankkeeseen osallistumiseen. Lisämäärärahan myöntämisen jälkeen talousarvio on miinuksella 8 500 euroa. Toimintakate on 55,5 milj. euroa.

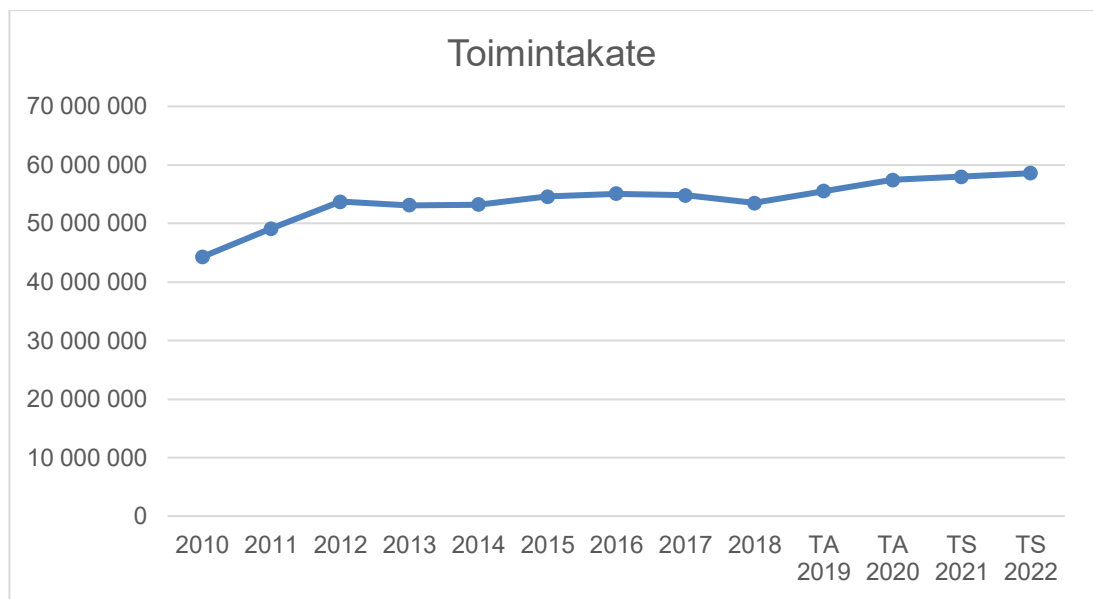
Vuoden 2020 talousarvion valmistelu

Talousarvion valmistelua ohjaa vuonna 2018 hyväksytty kuntastrategia Menestyvä Hämeenkyrö 2030.

Hallitus antoi ohjeet talousarvion valmisteluun elokuussa alussa. Kehys annettiin toimielinakohtaisena nettomenokehyksenä. Kehys oli tilinpäätöstä 2018 ja talousarviota 2019 suurempi.

Lautakuntien esitykset yhteensä ylittivät hallituksen antaman kehyksen noin

600 000 eurolla. Hallitus oli varannut kehyksen ulkopuolista rahaa 250 000 euroa jaettavaksi strategian mukaisiin painopistealueisiin. Esityksiä määrärahan käytöstä pyydettiin palvelujohtajilta. Hallitus päätti erikseen tämän määrärahan jaosta. Tämä määräraha on mukana talousarvioluvuissa. Lisäksi hallitus varasi erikseen 10 000 euron määrärahan jaettavaksi vuoden aikana osallistuvan budjetoinnin prosessin kautta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kuntalaisilta pyydetään esityksiä määrärahan käytöstä ja kuntalaisista valittava raati päättää rahan käytön. Prosessi toteutetaan kevään aikana.

Toimintakatteen kasvu on saatu pysäytettyä vuosiksi 2012 - 2018. Taloussuunnitelman vuosina 2021 - 2022 toimintakatteen kasvu on prosentin luokkaa, koska verorahoitus näyttää sen mahdollistavan.

Verotulot

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton verotulojen ennustekehikon perusteella.

1 000 euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnallisvero	33 655	36 080	36 990	37 331	37 881
Kiinteistövero	2 107	2 080	2 120	2 199	2 199
Yhteisövero	1 656	1 840	2 027	2 120	2 120
Yhteensä	37 419	40 000	41 137	41 650	42 200

Veroperusteisiin ei ole laskettu muutoksia suunnitelmavuosille.

Verotulojen muutos TA 2019 - TA 2020 (talousarvion luvut).

	1 000 euroa	%
Kunnallisvero	910	2,5
Kiinteistövero	40	1,9
Yhteisövero	359	19,5
Yhteensä	1 137	2,84

Vuoden 2019 verotulojen toteutumaennuste on vaihdellut vuoden mittaan paljon. Alkuvuoden ennusteiden mukaan olisi jääty noin 2 milj. euroa alle talousarvion. Syksyn ennusteen mukaan jäädään muutama satatuhatta alle arvion.

Kiinteistöveroprosentit ovat nykyisen suuruiset kaikkina suunnitelmavuosina.

Yleinen	0,95 %
Vakituinen asunto	0,48 %
Muut asunnot	1,15 %
Voimala	2,85 %
Rakentamattomat tontit	3,00 %
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero	0,00 %

Vertailutietoja vuodelta 2019	Pirkanmaa	Koko maa
Yleinen	1,15 %	1,07 %
Vakituinen asunto	0,57 %	0,50 %
Muut asunnot	1,11 %	1,17 %

Suunnitelmavuosille ei laskelmaan ole otettu korotusta. Kiinteistöverojärjestelmään tulee mahdollisesti muutos lähivuosina. Uudistuksen ei ole tarkoitus muuttaa kiinteistöverojen tuoton kokonaisuutta, mutta se muuttaa verotusarvoja ja kiinteistöveroprosentteja.

Valtionosuudet

Valtionosuudet vuodelle 2020 on arvioitu Kuntaliiton tietojen perusteella. Suunnitelmavuosien 2021 – 2021 valtionosuudet on arvioitu kokonaistasolla.

1 000 euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Peruspalvelujen valtionosuus	15 698	15 100	17 180		
Verotulojen tasaus	5 879	5 900	4 660		
Valtionosuudet yhteensä	21 575	21 000	21 800	21 600	21 600

Vuodelta 2019 toteutuneet valtionosuudet ovat Kuntaliiton laskelman mukaan 21,8 milj. euroa, joten valtionosuuksien muutos vuodelle 2020 on nykyisen arvion mukaan -0,4 %.

Henkilöstö

Henkilöstösuunnitelma tehdään erillisenä asiakirjana. Siinä on tarkempia tietoja henkilöstöstä ja se sisältää myös koulutus- ja työhyvinvointisuunnitelman.

Vakanssirekisteri

Kunnassa on käytössä vakanssirekisteri. Se otettiin käyttöön hallituksen päätöksellä 16.6.2014. Vakanssirekisteriä käytetään palvelussuhteiden lähtökohtana siten että jokaisella vakituisella toimella tai viralla on vakanssinumero. Muutokset vakansseihin tehdään talousarviossa. Vakanssit täytetään talousarvion määrärahojen puitteissa. Mikäli vakanssin hoitaja jää virka- tai työvapaalle, sijainen kiinnitetään vakanssille. Vakanssirekisteriä päivitetään henkilöstösuunnitelman perusteella tehtävillä lisäyksillä ja vähennyksillä. Henkilöistä määräaikainen, palkkatuki-, oppisopimus-, harjoittelu-, siviilipalvelus- ja suojatyötä tekevä henkilöstö ei ole vakanssijärjestelmän piirissä. Vakanssi voi kuitenkin olla täytetty määräaikaisesti sijaisuuden vuoksi.

Vakanssit palvelualueittain (taulukko)

Alla olevassa taulukossa on esitetty palvelualueilla olevat vakanssit lukumääritäin. Osa vuoden 2019 talousarviovalmistelussa perustetuista vakansseista on täyttämättä (Kurjenmäkikoti, 6 lähihoitajan vakanssia). Jäljempänä tässä kappaleessa esitetyt vakanssimuutokset lisäävät alla esitetyssä taulukossa olevia vakanssitietoja.

Palvelualue	vakanssien lukumäärä
Hallintopalvelut	18
Perusturvapalvelut	270
Sivistyspalvelut	262
Tekniset palvelut (sis.vesihuoltolaitos)	80
Kaikki yhteensä	630

Vakanssien muutokset/lautakuntien esitykset

Uudet vakanssit 2020

Hallintopalvelut:

- henkilöstö- ja hallintosuunnittelija

Perusturvapalvelut:

- sosiaalityöntekijän vakanssi (virka)
- terveyskeskuslääkärin vakanssi

Sivistyspalvelut:

- liikuntakoordinaattorin vakanssi (virka)
- koulunkäynninohjaajan vakanssi, Yhteiskoulu (Kyröskartano)
- luokanopettajan vakanssi (virka), Heinijärven koulu
- luokanopettajan vakanssi (virka), Mahnalan Ympäristökoulu
- erityisluokanopettajan vakanssi (virka), Yhteiskoulu

Tekniset palvelut:

- ruokapalvelutyöntekijä, kiertävä varahenkilö ruoka- ja siivouspalveluihin
- laitoshuoltaja, siivouspalvelut

Vakanssien siirrot ja muut muutokset 2020

Perusturvapalvelut:

- vammaispalveluissa hoiva-avustajan vakanssi (nro 3135) muutetaan lähihoitajan vakanssiksi

Sivistyspalvelut:

- Kolmen päivähoitajan vakanssin (vakanssinumerot 4228, 4105, 4085) muutos varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi

Vakanssirekisteristä lakkautettavat vakanssit käsitellään tarkemmin henkilöstösuunnitelmassa. Virkojen perustamisesta ja lakkauttamisista päättää kunnanhallitus hallintosäännön mukaisesti.

Suunnitelmakaudelle 2021–2022 ulottuvat alustavat muutostiedot

Sivistyspalvelut:

- 2-3 päivähoitajan vakanssin muutos varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi.
- erityisluokanopettajan vakanssi, Kyröskosken koulu
- koulupsykologi

Kevan ennusteen mukaan eläkkeelle siirtyy noin kaksikymmentä työntekijää vuodessa (ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt). Tehtävien vapautuessa selvitetään ennen ulkopuolista rekrytointia mahdollisuus hoitaa tehtävä ilman uuden työntekijän palkkaamista. Vuoden 2019 alusta käyttöön otettiin ns. sisäinen täyttölupamenettely, jossa vapautuvien vakanssien täyttäminen käsitellään johtoryhmässä viikoittain.

Palkkavapaajärjestelmää jatketaan talousarviovuoden ajan voimassa olevilla ehdoilla. Tehtävien vapautuessa selvitetään mahdollisuudet toiminnallisiin uudistuksiin tuottavuuden parantamiseksi.

Kuntakonserni

Kuntakonserni 2019 muodostuu seuraavista tytäryhteisöistä ja osakkuusyhteisöistä:

Hämeenkyrön kunnan tytäryhteisöt ja omistusosuus:	
Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy	100 %
Kiinteistö Oy Hämeenkyrön Jokimetsä	65,5 %
Hämeenkyrön Yrityspalvelut Oy	100 %
Kiinteistö Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo Oy	100 %
Hämeenkyrön Jäähalli Oy	52 %
Hämeenkyrön Vesi Oy	50 %
Hämeenkyrön Vanhustentalosäätiö	100 %

Yhtiöiden toiminta

- Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy ja Kiinteistö Oy Hämeenkyrö Jokimetsä ovat vuokrataloyhtiöitä, Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy:llä on myös asuntoja erityisryhmille
- Hämeenkyrön Yrityspalvelut hoitaa kunnan yrityspalvelu- ja matkailuasiat sekä yleismarkkinoinnin
- Kiinteistö Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo ylläpitää Puronsuun alueella olevaa kiinteistöä, josta kunta on vuokrannut osan tiloista ulkopuolisille toimijoille ja osassa kiinteistöä ylläpitää palvelutoimintaa. Kiinteistössä on Työpaja, työkeskus ja kierrätyskeskus.
- Hämeenkyrön Jäähalli Oy ylläpitää jäähallia Kyröskoskella.
- Hämeenkyrön Vesi Oy on Sastamalan kaupungin kanssa yhteinen yhtiö, joka toimittaa vettä Sastamalaan. Yhtiöllä on vedenpumppaamo Uivaanharjulla.
- Hämeenkyrön Vanhustentalosäätiö omistaa Kotorinteen kiinteistöt ja veteraanitalon, asunnot on vuokrattu kunnalle.

Tavoitteet konserniyhteisöille

Kuntalain 14 §:ssä säädetään valtuuston tehtäväksi omistajaohjauksesta ja konserniohjeesta päättäminen. Konserniohje hyväksyttiin vuoden 2018 aikana. Konserniohjeessa määritellään omistajaohjauksen periaatteet ja käytännön toteutus.

Konserniyhtiölle asetetaan vuodelle 2020 yhteiset tehtävät, jotka ovat samat kuin kuluvana vuonna

- Oman toiminnan tavoitteiden asettaminen kuntaomistajan asettamien yhteisten tavoitteiden mukaisesti niiden tavoitteiden osalta, jotka sopivat omaan toimintaan, raportointi ja seuranta näistä kunnan ohjeiden mukaisesti.

- Raportointi kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa kirjallisesti, toinen raportti tulee tilinpäätökseen ja toinen syksyn osavuosikatsaukseen.

Konsernin tavoitteet on koottu kaikki yhteen taulukkoon.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Ohittamaton Hämeenkyrö: *Ohittamattomat elinkeinopalvelut	Nopeat, asiantuntevat, helposti saatavat neuvontapalvelut	Asiakaspalaute ja asiakasmäärä. Jatkuvasti ajantasalla oleva digitaalinen yritysneuvontamateriaalipankki.
	Hämeenkyrönväylän potentiaalin hyödyntäminen	Sidosryhmäyhteistyö mallin luominen ja käyttöönotto. Uusien työpaikka-alueiden ja tonttien jatkuva esille tuominen markkinoinnissa käytettävissä olevin työkaluin sekä yhteistyökumppaneiden kanssa. Yritysneuvottelut sekä tonttien varausmenettely.
	Aktiivinen kuntamarkkinointi	Jatkuva näkyvyys digimarkkinoinnin keinoin. Tonttien kysyntä ja menekki
	Matkailutavoitteina näkyvät tapahtumat, kasvava matkailijamäärä	Aktiivinen osallistuminen eri matkailumessuille. Kunnan matkailuesitteen julkaiseminen. Matkailun edistämistyö kolmostien alueen muiden kuntien kanssa

Ohittamaton Hämeenkyrö: *Ohittamattomat asumispalvelut	Vuokra-asuntotarjonnan lisääminen ja asuntojen laadun kehittäminen Asuntokannan peruskorjaus ja kunnossapito	Asuntojen kysyntä -tarjontaa mittarina, tavoitteena tarjonnan ja kysynnän tasapaino, tietolähteenä asuntorahaston asuntomarkkinakyselyn tiedot sekä yhtiöiden raportit Asuntojen peruskunto on hyvä. Mittarina kunnossa olevien asuntojen % -osuus ja korjattujen asuntojen määrä.
---	---	---

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Pirkanmaan vihreä helmi: *Toteutetaan kestävää kehitystä	Yhtiöt tekevät suunnitelman öljylämmityksestä luopumisesta (vuokratalot, teollisuustalo ja säätiö yhdessä kunnan kanssa säätiön kiinteistöjen osalta). Jäähalliyhtiön talouden tervehdytysohjelman valmiiksi tekeminen. Energian ja polttoaineiden säästö energiatehokkuuden toimintasuunnitelman KETS mukaisesti.	Suunnitelma valmiina vuoden 2020 lopussa Jäähalliyhtiön talouden tervehdytysohjelma saadaan toimeenpanovaiheeseen. Kulutusraportti

Kokonaistalouden näkökulma

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta määrätään Kuntalain 110 §:ssä. Talousarviossa hyväksytään kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan ja konsernit toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä on katettava enintään neljän vuoden kuluessa.

Talousarvion käyttötalousosassa määrärahat myönnetään vastuualueille. Niille hyväksytään myös toiminnalliset tavoitteet.

Tuloslaskelman keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelmapoistot.

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Investointiosassa käsitellään poistosuunnitelman piiriin kuuluvat eli ns. aktivoitavat hankintamenot.

Rahoitussuunnitelmalla osoitetaan, miten kunnan menot rahoitetaan.

Tuloslaskelma

1 000 euroa	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	12 634	13 420	12 477			
Toimintakulut	-67 559	-67 038	-68 086			
Valmistus omaan käyttöön	85	92	61			
Toimintakate	-54 841	-53 525	-55 549	-57 437	-58 000	-58 000
Verotulot	38 239	37 419	40 000	41 137	41 650	42 200
Valtionosuudet	21 765	21 575	21 000	21 800	21 600	21 600
Rahoitustuotot ja -kulut yht.						
Korkotuotot	69	40	50	50	50	50
Muut rahoitustuotot	665	517	300	300	300	300
Korkokulut	-262	-232	-260	-260	-250	-250
Muut rahoituskulut	-184	-19	-50	-50	-50	-50
Vuosikate	5 452	5 774	5 492	5 540	5 300	5 260
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 113	-5 352	-5 500	-5 540	-5 300	-5 000
Kertaluonteiset poistot						
Tilikauden tulos	339	422	-9	0	0	260
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	77	77	77	77	77	77
Tilikauden yli/alijäämä	416	499	69	77	77	597

Tuloslaskelman 2020 analysointi

Tuloslaskelma osoittaa sen, riittääkö tulorahoitus palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin ja poistoihin. Vakaan taloudenhoidon perusta on se, että toiminnan menot sopeutetaan tuloihin.

Kunnan talous on tasapainossa jos

- vuosikate on positiivinen sekä vähintään poistojen suuruinen ja
- sillä ei ole taseessa alijäämää eikä sitä kerry suunnitelmavuosiinakaan
- velkamäärä on kohtuullinen ja pystytään hoitamaan tulorahoituksella.

Hämeenkyrön taloussuunnitelma (2020–2022) on tasapainossa suunnitelma-kautena.

Toimintakate, ulkoiset menot ja tulot

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja kulujen erotus, se kertoo paljonko käyttöta-louden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnan tuloslaskelmassa aina miinusmerkinen.

Toimintakate on 57,4 milj. euroa. Se on 3,9 milj. euroa, 7,3 %, enemmän kuin tilinpäätös 2018 ja 1,9 milj. euroa, 3,4 % enemmän kuin talousarvio 2019. Vero-rahoitus mahdollistaa toimintakatteen kasvun nyt ensimmäistä kertaa kuuteen vuoteen.

Korkotulot ja -menot

Rahoitustuottoja ovat korkotuotot antolainoista, kuntayhtymien peruspääomista ja kunnan maksuliikennetileiltä. Korkokuluja ovat lainojen korot ja viivästyskorot.

Korkotuottoja arvioidaan olevan 50 000 euroa. Korkokuluihin arvioidaan 260 000 euroa. Ne ovat vieraan pääoman korkoja. Kunnalla oli vuoden 2018 lopussa lainaa 51,4 milj. euroa. Vuoden 2019 lopun lainamäärä on suuruusluokkaa 50 miljoonaa euroa.

Investointimäärä suunnitelmavuosina pienenee aiemmista vuosista ja tämän seurauksena kunnan lainanmäärä ei enää kasva.

Korkokulut on arvioitu maltillisesti. Korkotason nouseminen on suojauksesta huolimatta merkittävä riski kunnan toiminnassa.

Lainoja maksetaan pois lainaohjelmien mukaisesti ja uutta lainaa joudutaan ottamaan tätä varten.

Rahoitustulot ja menot

Rahoitustuloja ovat kuntayhtymien peruspääomien korot, osinkotulot ja sijoitusten myyntivoitot. Rahoitustulojen arvioidaan 300 000 euroa.

Rahoitusmenoja ovat sijoitusomaisuuden myyntitappiot ja omaisuudenhoidon menot. Rahoitusmenoja on arvioitu 50 000 euroa.

Vuosikate

1 000 euroa	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
	5 452	5 774	5 492	5 540	5 300	5 260

Vuosikate eli kunnan rahoitustulos ilmoittaa sen, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttö-omaisuuden poistot. Jos vuosikate on poistojen suuruinen, kunnan talous on tuloslaskelman valossa tasapainossa.

Vuosikate 2020 on 5,5 miljoonaa euroa. Se on poistojen suuruinen.

Poistot

Poistot ovat kunnan omaisuuden jaksotettuja vuosikuluja. Vuoden 2020 poistoiksi on arvioitu 5,5 milj. euroa.

Poistoero

Poistoero tuloslaskelmaan tulee siitä, että investointi on rahoitettu varauksella.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Positiivinen tulos lisää kunnan vapaata pääomaa ja negatiivinen tulos syö sitä. Positiivisesta tuloksesta on mahdollisuus tehdä varauksia.

1 000 euroa	TP2017	TP2018	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
Tilikauden tulos	339	422	-9	0	0	260

Alijäämän kattamisvelvoite

Kuntalain 110 §:ään sisältyy alijäämän kattamisvelvollisuus eli taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena. Kunnan on taloussuunnitelman yhteydessä päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä katetaan.

Vuoden 2018 lopussa edellisiltä tilikausilta kertynyttä ylijäämää on 809 000 euroa. Vuoden 2019 tilinpäätöksestä tulee ylijäämäinen.

Rahoituslaskelma

1 000 euroa	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	5 540	5 300	5 360
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Investointimenot	5 070	4 561	3 691
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-210	-350	-350
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	260	389	1 219
Antolainauksen muutos			
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennykset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	22 300	2 200	1 100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	22 325	2 300	2 300
Lyhytaikaisen lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos			
Korottomien velkojen muutos			
Rahoituksen rahavirta			
Rahavarojen muutos	235	289	19

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelman avulla tarkastellaan tilikauden toiminnan rahoitusta. Rahoituslaskelmassa esitetään tulorahoituksen ja investointien määrät sekä rahoitus-toiminnan muutosten määrä. Näiden summa osoittaa kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Varsinainen toiminta ja investoinnit

Vuosikate tulee tuloslaskelmasta ja investointien määrä talousarvion investointi-osasta. Investointien nettomenot ovat 4,8 milj. euroa.

Rahoitustoiminta

Antolainoja ovat kunnan muille yhteisöille antamat lainat. Lainansaaja maksaa lainasta korkoa ja lyhentää lainaa lyhennyssuunnitelman mukaisesti.

Lainakannan muutokset ovat kunnan vieraan pääoman muutoksia, eli kunnan itse ottamia lainoja. Lainoja lyhennetään ja uutta lainaa otetaan samaan aikaan. Kunta on hoitanut rahoituksen pitkäaikaisilla lainoilla ja kuntatodistusohjelmalla.

Suunnitelmavuosina otettava lainamäärä merkitään rahoituslaskelmaan valmiiksi.

Velan määrän kehitys

vuoden lopussa	2018	2019	2020	2021	2022
Lainamäärä yhteensä milj. euroa	50	50	50	50	49
Lainamäärä/asukas euroa	4 730	4 730	4 808	4 808	4 712

Vanhoja lainoja lyhennetään lainaohjelmien mukaisesti. Velkamäärä vähenee suunnitelmakaudella.

Suunnitelmavuodet 2021 - 2023**Verotulot**

Kunta voi vaikuttaa verotulojen määrään tulo- ja kiinteistöveroprosenteilla. Hämeenkyrössä kunnan verotulot vuonna 2018 asukasta kohti olivat 3 560 euroa/asukas. Koko maassa kunnan verotulot/asukas olivat 4 065 euroa/asukas ja Pirkanmaalla 3 820 euroa/asukas.

Kiinteistöverojen prosenttirajoihin ja taustalla oleviin verotusarvoihin tulee muutoksia suunnitelmavuosille. Niitä ei ole ennakoitu laskelmiin. Prosenttimuutoksia ei ole laskettu suunnitelmavuosille.

Valtionosuudet

Valtionosuuksien arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä. Valtionosuuksien osana maksettava verotulojen taseus on merkittävä tuloerä. Kunta ei voi vaikuttaa valtionosuuksien määrään.

Toimintakate

Suunnitelmassa toimintakate kasvaa 1 % vuodessa suunnitelmavuosina.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on nolla vuosina 2020 ja 2021. Sen jälkeen päästää ylijäämään talousavioon.

Investoinnit

Investointimenojen pahin suma on hellittänyt ja suurimmat palvelutuotannon investoinnit on saatu tehdyksi. Investointimenot on saatu poistojen määrää pienemmäksi.

Lainamäärä

Suunnitelmakautena kunnan lainamäärä pienenee. Koron nousun riski on hallittu koronvaihtosopimusten avulla. Lainasalkusta pidetään suojattuna suurin osa.

Käyttötalous

HALLINTO-PALVELUT Kunnanhallitus . Toimielimet ja johto . Hallinnon tuki-palvelut . Yhteistoiminta	PERUSTURVA-PALVELUT Perusturvalautakunta . Hallinto- ja toimisto-palvelut <i>Terveyspalvelut</i> Perusterveydenhuolto . Avohoito . Täydentävät palvelut . Suun terveydenhuolto . Terveyskeskussairaala Erikoissairaanhoito <i>Sosiaalipalvelut</i> . Sosiaalityö ja perhe-palvelut . Vammaispalvelut . Kotihoito . Asumispalvelut . Työllisyyspalvelut	SIVISTYS-PALVELUT Sivistyslautakunta . Hallinto- ja toimisto-palvelut . Esi- ja perusopetus . Lukiokoulutus . Elämänlaatupalvelut . Varhaiskasvatus	TEKNISET PALVELUT Tekninen lautakunta . Hallinto- ja toimisto-palvelut . Kiinteistötoimi . Siivous- ja ruoka-palvelut . Kunnallistekniikka . Vesihuoltolaitos Ympäristölautakunta . Ympäristöpalvelut
--	---	---	--

Käyttötalousosan sitovuus

Käyttötalousosan sitovuus valtuustolle on palvelualuekohtaiset nettomenot. Lautakunnat jakavat määrärahat käyttösuunnitelmissa vastuualueille. Lautakunnat saavat päättää vuoden aikana vastuualuekohtaisista määrärahamuutoksista.

Talousarviokirjassa on vastuualuekohtaiset luvut valmiina, ne hyväksytään kuitenkin lopullisesti toimielinten hyväksymissä käyttösuunnitelmissa.

Talousarvion seuranta

Valtuustolle esitetään osavuosikatsaus kaksi kertaa vuodessa. Katsaus sisältää talouden ja toiminnan raportin. Osavuosikatsaukset sisältävät myös konserniyh-tiöiden raportit. Kunnanhallitukselle kootaan taloustaulukot kuukausittain.

Palvelualueet seuraavat taloutta ja toimintaa jatkuvasti ja poikkeamiin reagoi-daan välittömästi. Johtoryhmä käy talouden taulukot läpi kuukausittain.

Talousarviossa on vastuualueittain tilivelvolliset vastuuhenkilöt, jotka vastaavat

seurannasta oman vastualueensa osalta. Tilivelvollisia ovat palvelujohtajat ja vastuualueiden esimiehet. Palvelualueittaisesta seurannasta vastaavat palvelujohtajat.

Toimintakertomuksessa raportoidaan koko vuoden toteutuminen.

Talousarvion käyttötalousosan yhdistelmä palvelualueittain

1 000 euroa	TA 2018	TP 2018	TA 2019	TA 2020
HALLINTOPALVELUT				
Menot	4 363	2 912	4 369	4 472
Tulot	894	725	869	805
Netto	3 469	3 187	3 500	3 667
PERUSTURVAPALVELUT				
Menot	44 463	40 449	40 911	41 812
Tulot	10 404	8 592	8 110	7 921
Netto	34 059	31 857	32 801	33 891
SIVISTYSPALVELUT				
Menot	21 777	22 009	22 055	22 644
Tulot	1 589	1 570	1 346	1 194
Netto	20 188	20 439	20 710	21 450
TEKNISET PALVELUT				
Menot	8 799	8 509	8 456	8 652
Tulot	9 355	9 341	9 111	9 414
Nettotulo	556	831	655	762
HÄMEENKYRÖN VESIHUOLTOLAITOS				
Menot	1 199	1 248	1 198	1 310
Tulot	1 985	2 375	2 005	2 119
Nettotulo	786	1 127	807	808
YHTEENSÄ				
Menot	80 601	76 128	76 989	78 890
Tulot	24 227	22 603	21 441	21 453
Netto	56 374	53 525	55 549	57 437

Muutosprosentit

	TP 2018 – TA 2020	TA 2019 – TA 2020
	Netto	Netto
Yhteensä	7,3	3,4

Hyvinvointi

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa perustuu terveydenhuoltolakiin ja kuntalakiin. Kunnan on seurattava asukkaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä ja toimenpiteiden vaikutuksia. Kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi kerran valtuustokaudessa on valmisteltava laaja hyvinvointikertomus, jossa asetetaan tavoitteita hyvinvoinnin edistämiseksi. Viimeisin laaja hyvinvointikertomus on hyväksytty vuosille 2017-2020.

Vuonna 2020 kehitetään hyvinvointiryhmän toimintaa ja osallistumista palvelualueiden kehittämistyöhön ja taloussuunnitteluun. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukee rakennettava yhteistyömalli yhdessä kunnan ja yhdistysten kanssa. Kuntalaisten osallisuuden kasvattaminen ja ennakko vaikutusten arviointi osana päätöksentekoprosesseja ovat isossa roolissa hyvinvoinnin edistämisessä.

Laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteita toteutetaan palvelualueilla ja ne ovat osana talousarvion tavoitteita sekä mittareita. Vuosille 2017-2019 hyväksytyt laajan hyvinvointikertomuksen painopisteet ovat ympäristön kauneus, viihtyvyys ja turvallisuus, liikunta ja ravitsemus osana hyvinvointia, elinvoimaisuutta ja työllisyyttä lisäävät toimet ja kuntalaisen viestintä ja informointi. Laaja hyvinvointikertomus nivoutuu yhteen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden kanssa.

Hyvinvoiva hämeenkyröläinen on yksi strategian päämäärästä. Tähän päämäärään liittyvät tavoitteet ovat palvelualueiden kohdalla talousarviossa, sillä tämä työ kuuluu kaikille.

Talouden tasapainotus

Kuntalain 110 § määrää tasapainotusvelvoitteen:

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntalain 118 § määrää arviointimenettelyn erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevalle kunnalle. Kunta joutuu arviointimenettelyn piiriin, ellei kunta ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Lisäksi arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kuntakonsernin luvut täyttävät tietyt raja-arvot kahtena peräkkäisenä vuonna.

Taloussuunnitelma on tasapainossa.

Menestyvä Hämeenkyrö 2030 kuntastrategia

Talousarvion ja sen tavoitteiden valmistelua on ohjannut keväällä 2018 hyväksytty kuntastrategia Menestyvä Hämeenkyrö 2030.

Strategisia painopistealueita on kolme ja kullakin on avaintavoitteita. Näiden pohjalta on laadittu talousarvion tavoitteet, jotka valtuusto talousarviokirjassa hyväksyy. Kaikille palvelualueille on asetettu tavoitteet kaikissa kolmessa kuntastrategian strategisessa päämäärässä. Palvelujohtajien tehtävänä on huolehtia päämäärien toteutumisesta palvelualueella.

Painopiste Hyvinvoiva hämeenkyröläinen tarkoittaa asiakasnäkökulmaa

Avaintavoitteina ovat:

- Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen
- Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen yhtenäisen kasvun polun toteuttaminen
- Kaikenikäisten kuntalaisten elämänlaadun edistäminen
- Korkealaatuiset kuntapalvelut Fiksulla kuntatyöllä
- Rakentava ratkaisuhakuinen ja kuntastrategiaa toteuttava päätöksentekokulttuuri

Painopiste Ohittamaton Hämeenkyrö tarkoittaa elinkeinonäkökulmaa

Avaintavoitteina ohittamattomat elinkeinopalvelut ja ohittamattomat asumispalvelut

Painopiste Pirkanmaan vihreä helmi tarkoittaa kestävyysnäkökulmaa

Avaintavoitteina kestävä kehityksen toteuttaminen sekä kestävä ja resurssitehokas toimintatapa kuntataloudessa

Ilmastonmuutostavoitteet

Hämeenkyrön kunta on vuodesta 2017 alkaen kuulunut Hinkufoorumiin eli kunta on asettanut päästövähennystavoitteen 80 % vuoden 2007 tasolta vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2016 tulosraportin mukaan Hämeenkyrön päästöt ovat vähentyneet 17 % lähtötasosta (Suomen ympäristökeskus). Tavoite ei toteudu tällä vauhdilla.

Yhteisinä tavoitteina palvelualueille asetettujen omien Hinkutavoitteiden lisäksi kunnan ja kuntakonsernin toiminnassa tulee:

- lisätä tietoisuutta kunnan ilmastotavoitteista ja keinoista

- tavoitella energian ja polttoaineiden käytön säästöä energiatehokkuuden toimintasuunnitelman (KETS) mukaisesti.
- tavoitella materiaalitehokkuutta, uudelleenkäyttöä, kierrätystä
- osoittaa toiminnassa aikaansaadut kustannussäästöt, osallistua KETS-toimintasuunnitelman raportointiin.

Hallintopalvelut

Palvelujohtaja
Toimielimet/lautakunta

talousjohtaja Tiina Paloranta
valtuusto, hallitus, tarkastuslautakunta ja
vaaliviranomaiset

Hallintopalvelut yhteensä

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	3 912 500	4 369 200	4 471 800
Tulot	725 000	869 000	805 300
Netto	3 187 500	3 500 200	3 666 500

Palvelualueen suurimmat muutokset ja vuoden aikana tehtävät uudet työt

- Toimintaa kehitetään edellisvuosien tapaan ottamalla käyttöön uusia ohjelmia ja uudistamalla nykyisiä ohjelmia.
- Valtakunnallinen talousraportoinnin uudistaminen koskee koko kuntaa.
- Uudet nettisivut toteutetaan.
- Tiedonhallintalain määräysten täyttäminen organisoidaan.
- Osallistutaan seudulliseen tahe-selvitykseen
- Valmistellaan sopimustenhallinnan ohjeistus

Hallituksen tavoitteet

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen: *Korkea- laatuiset kuntapalvelut Fiksulla kuntatyöllä	Valtuustokautta 2021 koskevan johtamisjär- jestelmän tuominen val- tuuston päätettäväksi ja sen täytäntöönpanon käynnistäminen. Valtuusto käsittelee laa- jan hyvinvointikerto- muksen	Toteutuminen Päätöksentekoon alku- vuonna

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Pirkanmaan vihreä helmi: *Kestävä ja resurssite- hokas toimintatapa kun- tataloudessa	Käyttötalouden ja inves- tointien määräraha- son linjaaminen verora- hoituksen kannalta kes- tävällä tasolla	Vuoden 2021 talousar- viokehysten käyttöta- lous- ja investointitaso

Hallintopalvelujen tavoitteet

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Ohittamaton Hämeen- kyrö: *Ohittamattomat asu- mispalvelut	Vetovoimaa lisäävä kuntaviestintä Joukkoliikenteen tarjon- nan ylläpidon tukemi- nen	Uudet viestintäohjeet valmistuvat Hämeenkyrölipun käyttö lisääntyy

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen: *Korkea- laatuiset kuntapalvelut Fiksulla kuntatyöllä	Kehittyvä, digitalisuutta ja prosessitehokkuutta lisäävä toiminta Digipalvelulain määritte- lemien saavutettavuus- vaatimusten toteuttami- nen kunnassa	Prosessien ja toiminnan jatkuva parantaminen, sanallinen arvio Uudet saavutettavat verkkosivut vuoden lop- puun mennessä ja kun- nan kaikkien digipalve- lujen saavutettavuuden parantaminen. Arvioi- daan projektin loppura- portissa.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Pirkanmaan vihreä helmi: *Toteutetaan kestävää kehitystä	Omalta osaltamme edistämme ilmas- tonäkökulman esiintu- loa	Sanallinen kuvaus teh- dyistä toimista sisältyy osana yhteiseen Hinku- raporttiin

Toimielimet ja johto

talousjohtaja Tiina Paloranta

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	486 100	650 800	612 200
Tulot	27 800	30 000	0
Netto	458 300	620 800	612 200

Vastuualueella on määrärahat valtuustolle, hallitukselle, tarkastuslautakunnalle, kunnanjohtajalle, talousjohtajalle ja vaaleille.

Määrärahavarauksia ja muutostietoja

- 6 valtuuston kokousta
- 21 hallituksen kokousta
- varaus valtuustoseminaariin

Johtamisjärjestelmätoimikunta saa työnsä valmiiksi huhtikuun loppuun mennessä. Kesäkuussa valtuusto päättää uudesta johtamisjärjestelmästä.

Hallinnon tukipalvelut

Henkilöstö- ja hallintopäällikkö Mira Hirvonen-Ylinen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 842 900	2 068 200	2 148 500
Tulot	652 800	809 000	805 300
Netto	1 190 000	1 259 200	1 343 200

Hallinnon tukipalvelujen vastuualueella on viisi osavastuualuetta

- ICT-palvelut, jolle kuuluu kunnan perustietotekniikan hoidon järjestäminen
- Henkilöstöpalvelut hoitaa hr (human resources) -toimintojen koordinoiminen, palkanlaskennan ja yhteistoimintamenettelyyn kuuluvat asiat
- Laskentapalvelut hoitaa laskujen kierrätyksen, maksuliikenteen, kirjanpidon, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen
- Hallintopalveluille kuuluu hallituksen ja valtuuston kokouksiin liittyvät käytännön järjestelyt, asiakirjahallinnon koordinointi ja arkistotoimi sekä viestiliikenne
- Asiointipisteen ylläpito

Määrärahavarauksia it-palveluiden tulona 635 250 (639 000 euroa) yksiköiden maksama korvaus perustietotekniikan hoidosta, hallintoverkossa 385 (355) työasemaa), yhden koneen sisäinen kustannus on 1 650 euroa

- perustietotekniikan ylläpitoon 610 500 (589 200)
taloushallinnon ICT-menoihin 93 000 (93 000)
henkilöstöhallinnon ICT-menoihin 48 000 (48 000)
- työterveyshuollon menot 380 000 (380 000) ja tulot 160 000 (160 000)
- nuorten kesätyötuki 10 000 (13 500)
- tyhy-toiminta 45 000 (20 000)

Talousarvioon sisältyy henkilöstö- ja hallintosuunnittelijan vakanssi. Määräraha on vakanssin täyttämiseen marraskuun alusta.

Talousarvioon sisältyy määrärahavarauksia kunnan koko henkilöstön työhyvinvointiin. Määrärahaa kohdennetaan ePassin arvon korotukseen 50 euroon per työntekijä (nykyisin 30 euroa). Lisäksi käynnistetään ennaltaehkäisevänä teemaattinen ryhmä- ja klinikkatoiminta (mahdollisia ryhmiä esim. ruuhkavuodet, elämäntapamuutokset, vaihdevuodet, miehen terveys) yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Yhteistoiminta

talousjohtaja Tiina Paloranta

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 583 500	1 650 200	1 711 100
Tulot	44 300	30 000	0
Netto	1 539 000	1 620 000	1 711 100

Vastuualueen määrärahoista maksetaan nämä kulut

- Kuntaliitto 34 000 euroa
- Pirkanmaan liitto 70 000 euroa
- Tampereen aluepelastuslaitos 798 000 euroa
- Joutsenten Reitti 41 000 euroa
- osuus Sastamalan koulutuskuntayhtymän kehittämisyksiköstä 50 000 euroa
- maaseutuelinkeinoviranomaistoiminta 69 000 euroa
- verotuskustannukset 231 000 euroa
- yleinen joukkoliikenne ja seutulippu 89 000 euroa
- löytöeläimet 12 000 euroa
- 312 000 euroa yritys-, matkailu- ja yleismarkkinoinnin palvelujen os-
toon, tähän sisältyy vuodelle 2020 erillinen 20 000 euron määräraha

Perusturvapalvelut

Palvelualueen johtaja sosiaali- ja terveyspalveluista
 Toimielimet perusturvalautakunta
 perusturvalautakunnan jaosto

Perusturvapalvelut yhteensä

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	40 449 400	40 910 500	41 812 000
Tulot	8 592 200	8 109 800	7 920 700
Netto	31 857 200	32 800 800	38 891 200

Perusturvapalvelut muodostuvat sosiaali- ja terveystalouksista. Palvelualueen yleistävänä on edistää eri-ikäisten hyvinvointia, terveyttä ja hyvää elämää sekä kuntalaisten yhdenvertaisuutta. Molemmilla on runsaasti lainsäädännön velvoittamia tehtäviä ja palvelukokonaisuuksia. Hämeenkyrössä perusturvapalveluiden tavoite on tuottaa palveluita integroidusti lähipalveluna palvelukokonaisuutena mahdollistaen digitaalisten etäpalveluiden käytön. Palveluita kehitetään edelleen nykyaikaista palvelutarvetta ja odotuksia vastaaviksi huomioiden hallituksen uudet sosiaali- ja terveydenhuollon painotukset ja linjaukset.

Palvelut tuotetaan kohtuullisin kustannuksin, kuntalaisten omaa aktiivisuutta ja osallisuutta painottaen. Työn laatu perustuu asiakaslähtöiseen, joustavaan ja luovaan toimintatapaan, jossa keskeistä on asiakasta arvostava, vuorovaikutteinen ja kunnioittava kohtaaminen. Laadukkaan palvelun toteutumista edistävät eri ammattiryhmien välinen hyvä yhteistyö ja tulevaisuussuuntautunut ajattelu.

Palvelualueen suurimmat muutokset

Vuonna 2020 perusturvapalveluissa ei ole suunniteltu suuria investointeja tai toiminnan muutoksia. Poliklinikalle toteutetaan remontti, jonka tavoitteena on tilojen mahdollisimman hyvä käyttöaste ja tietosuojan parantaminen. Talousarviovuonna varaudutaan sosiaalipalveluiden Kanta-arkistoon ja kuvantamisen kansalliseen tietovarustoon (Kvarkki). Sen lisäksi osallistutaan maakunnalliseen ICT ja muuhun kehittämistyöhön resurssien rajoissa. Vuoden 2020 aikana valmistellaan siirtyminen uuteen palveluluokitukseen, joka tulee ottaa käyttöön vuoden 2021 alusta. Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus korvaa aiemman Tilastokeskuksen tehtäväluokituksen.

Perusturvapalveluissa syksyllä 2019 käynnistetyin työn vaatavuuden arviointityön vaikutukset henkilöstön palkkausjärjestelmään tulevat voimaan 1.1.2020.

Kurjenmäkikodin asukaspaikkojen lisääntyessä talon henkilökuntamäärä kasvaa. Lisäksi talon uudet paikat mahdollistavat palveluasumisen uutena palvelumuotona. Talousarviota laadittaessa ei ole vielä tiedossa, milloin Rinteen hallitusohjelman mukaiset henkilöstömitoitukset tai hoitotakuu tulevat voimaan.

Hämeenkyrön perusturvan henkilöstö on aktiivisesti mukana mahdollisen maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen käynnistyessä ja tekee jatkuvasti aktiivista yhteistyötä maakunnan tasolla eri toimijoiden kanssa.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoinva hämeen- kyröläinen * Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	Perusturva- ja sivistyspalveluiden yhteistyö lisääntyy, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) indikaattoreiden avulla tehdään yhdessä johtopäätökset hyvinvointityön tueksi	Soveltuvat hyte-indikaattorit ja keskeiset osat kouluterveyskyselystä
Ohittamaton Hämeen- kyrö *Ohittamattomat asu- mispalvelut	Perusturvapalveluiden monipuolisuus ja laatu tunnetaan.	Terveyspalveluissa ulkokuntalaisten ja valintoikeutta käyttäneiden lukumäärät säilyy vuoden 2019 tasolla
Pirkanmaan vihreä helmi *Toteutetaan kestävä kehitystä	Toiminnassa edistetään energiankulutuksen, materiaalien käytön ja erilliskuljetusten säästöjä.	Kaikissa yksiköissä järjestetään ympäristöohjausta ja osallistutaan kierrätykseen.

Perusturvapalveluiden hallinto

palvelualueen johtaja Taina Niiranen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	785 700	801 000	921 300
Tulot	100	0	0
Netto	785 600	801 000	921 300

Perusturvapalveluiden hallinto vastaa palvelualueen johtamisesta, toiminnan ja talouden seurannasta ja raportoinnista, perusturvalautakunnan ja jaoston työskentelystä sekä muista hallinnon ja talouden tehtävistä.

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Talousarvioon 2020 on varattu noin 120 000 euroa (100 000 euroa palkkoihin ja sivukulut) työn vaativuuden arviointijärjestelmään (TVA).

Terveyspalvelut

ylilääkäri Tuomas Parmanen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	22 664 800	22 852 800	23 321 200
Tulot	2 473 000	2 750 900	2 686 400
Netto	20 191 800	20 101 900	20 634 800

Terveyspalveluita järjestetään kuntalaisille terveydenhuoltolain ja muiden erikoislakien mukaisesti kunnan voimavarojen puitteissa. Avoterveydenhoitoa, vastaanottotoimintaa ja ehkäisevää terveydenhuoltoa kehitetään vastaamaan väestön palvelutarpeita sekä lain- ja asetusten mukaisia määräyksiä.

Hämeenkyrön terveyspalveluita kehitetään edelleen saman katon alta saatavaksi sosiaalipalveluiden kanssa integroiduksi palvelukokonaisuudeksi. Tavoitteena on vastata nykyaikaisin palvelutavoin ja kustannustehokkaasti väestön lisääntyvään ja muuttuvaan palvelutarpeeseen. Palveluiden kehittämisen suunnittelussa korostuu parempi asiakas- ja potilaskokemuksen huomioiminen.

Palveluiden kehittämisessä hyödynnetään digitaalisia palveluita, esimerkiksi sähköistä hoidontarpeen arviota, etävastaanottoja ja sähköistä itseilmoittautumista. Terveyspalveluissa vastataan oman organisaation erikoislääkäriosaston vahvistuessa entistä laajemmalla ammattiosaamisella erilaisten asiakasryhmien tarpeisiin. Lisäksi tavoitteena on kohdentaa lääkäriresurssia erikseen neuvola- ja kouluterveydenhuoltoon. Sen johdosta voidaan vahvistaa avosairaanhoidon ja oman tehostetun palveluasumisen lääkäritukea. Tämä edellyttää uutta terveyskeskuslääkärin vakanssia.

Palveluiden kehittäminen kohdentuu myös akuuttihoito-osastopalveluiden tehokkaaseen hyödyntämiseen yhdessä kuntoutusosastotoiminnan kanssa. Jatkossa tavoitteena on tarjota vaativampaa neurologista osastokuntoutusta.

Palveluiden kehittäminen tarpeita vastaaviksi edellyttää nykyisiin poliklinikan tiloihin muutostöitä. Ilman sitä ei ole mahdollista hyödyntää tavoitteellisesti sähköisiä palveluita, asiantuntijaresurssin kohdentamista ja sujuvaa henkilöstön käyttöä.

Erikoisairanhoidon kustannuksiin pyritään vaikuttamaan vahvalla ammattiosaamisella ja sujuvalla palveluprosessilla sekä tavoittelemalla nopeampaa hoitoon pääsyä. Erikoisairanhoidon ohjausvaikutus on vuodelle 2020 haasteellinen, koska PSHP jättää poikkeuksellisesti allekirjoittamatta kuntatilaukset.

Perusterveydenhuolto

johtava hoitaja Tarja Soukko

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	10 494 500	10 886 800	10 931 200
Tulot	2 473 000	2 750 900	2 686 400
Netto	8 021 500	8 135 900	8 244 800

Perusterveydenhuolto koostuu seuraavista osavastuualueista:

- Avohoito (terveydenhuolto, sairaanhoito, mielenterveys- ja päihdepalvelut)
- Täydentävät palvelut
- Suun terveydenhuolto
- Terveyskeskussairaala

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Määrärahat sisältävät uuden terveyskeskuslääkärin vakanssin, jonka kustannukset ovat noin 110 000 euroa. Ict-palveluiden ostot kasvavat 50 000 euroa mm. sähköisten palveluiden käyttöönoton ja järjestelmäpäivitysten johdosta.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Korkealaatuiset kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Palvelut tuotetaan kun- talaiselle eri palveluvali- koimalla asiakasprofili huomioiden. Hyödynne- tään mahdollisimman monipuolisesti digitaali- sia palveluja.	Sähköisesti varatta- vissa olevien aikojen käyttöaste on 100 %
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Korkealaatuiset kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Sähköisen äitiyskortin käyttöönotto.	Kaikille äitiysneuvolan asiakkaille saadaan sähköinen äitiyskortti käyttöön vuoden 2020 aikana
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Korkealaatuiset kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Palvelut tuotetaan kun- talaiselle eri palveluvali- koimalla asiakasprofili huomioiden.	Hoidon tarpeen arvioin- teja tehdään sähköi- sesti (Klinik-järjestelmä) keskimäärin 50 kpl/viikko

Avohoito

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	4 231 300	4 162 200	4 518 200
Tulot	858 700	892 600	864 600
Netto	3 372 500	3 269 600	3 653 600

Avohoidon toiminta on keskitetty sosiaali- ja terveyskeskukseen, missä sijaitsevat lääkäreiden vastaanotot, röntgen, neuvolat ja fysioterapia. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toimipisteet sijaitsevat Yhteiskoululla, Sillassa, Kyröskosken koululla, Mahnalan Ympäristökoululla, Heinijärven koululla ja Ammatti-instituutti lisäissä.

Ehkäisevän terveydenhuollon toiminnan painopiste vuonna 2020 on lääkäritoiminnan kehittäminen. Tavoitteena on saada lääkäri ehkäisevään terveydenhoitoon lastenneuvola- ja koululääkäripalveluihin.

Sairaanhoidon poliklinikan kiirevastaanoton hoitoprosessia kehitetään talousarviovuoden aikana tilojen muutostöiden jälkeen. Muutostöillä parannetaan asiakkaan tietosuojaa ja sujuvoitetaan päivystys- ja kiirevastaanoton hoidontarpeen arviota. Itseilmoittautuminen tekstiviestein ja näyttöpäätteen avulla mahdollistuvat vuoden 2020 alusta.

Asiakkaiden kokemuksia sähköisistä palveluista selvitetään asiakaskyselyllä ja sähköisten palveluiden määrällistä käyttöä seurataan talousarviovuoden aikana.

Päihde- ja mielenterveyspalveluiden avopalveluita ja tukiasumista kehitetään edelleen vuoden 2020 aikana. Tavoitteena on tarjota eritasoista tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta asiakkaan oma elämänhallinta säilyisi mahdollisimman hyvänä.

Täydentävät palvelut

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 553 500	1 584 900	1 569 500
Tulot	151 900	149 400	149 300
Netto	1 401 600	1 435 500	1 420 200

Toiminta

- Röntgenpalvelut
- Fysioterapia ja lääkinnällinen kuntoutus
- Välinehuolto
- Puhtaanapito
- Laitoshuolto
- Keskusvarasto

Röntgenpalveluissa tehdään keuhko-, luusto-, hammasröntgen- ja ultraäänitutkimuksia pääasiassa oman kunnan asukkaille terveystakeskuslääkärin läheteellä. Kuvantamislaitteet on uusittu.

Fysioterapeutin suoravastaanottoja jatketaan ja toimintaa vakiinnutetaan. Tarkoituksena on nopeuttaa selkäkipuisen potilaan hoitoa ja kuntoutumista. Puhtaanapidon mitoitus tarkennetaan Kurjenmäkikodin valmistuttua asukaspaikkojen lisääntymisen johdosta.

Suun terveydenhuolto

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 101 600	1 208 000	1 257 100
Tulot	477 600	700 900	705 000
Netto	624 000	507 100	552 100

Suun terveydenhuollon toiminta uusissa tiloissa on vakiintunut. Vuoden 2020 aikana hankitaan yksi uusi röntgenputki lisää suuhygienistin huoneeseen, jotta hammaslääkärin vastaanottoaikoja voidaan tarpeen tullen lisätä kysynnän vaihdellessa.

Terveyskeskussairaala

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	3 608 200	3 931 700	3 586 300
Tulot	984 800	1 008 000	967 500
Netto	2 623 400	2 923 700	2 618 800

Terveyskeskuksessa on kaksi osastoa, joiden potilaspaikat vähenevät vuonna 2019 tehdyn arvion perustella 39:stä 30:een. Akuuttihoito-osastolla on 20 potilaspaikkaa ja kuntoutusosastolla 10.

Paikkojen vähentäminen toteutuu arvioitua nopeammin ja paikkamäärän vakiintuminen arvioidaan vuoden 2020 aikana. Hoitopaikkojen määrän vakiintumiseen vaikuttaa lähinnä ulkokuntalaisten hoitamisen tarve, jota arvioidaan yhdessä erikoissairaanhoidon kanssa potilassiirtojärjestelmä Uoman avulla sekä kuntoutuspotilaan hoitoprosessia kehittämällä. Tavoitteena on tarjota mahdollisimman nopeasti potilaille jatkohoitopaikka omasta terveystakeskuksesta.

Dialyysiosaston talousarviovuoden teemana on itsehoitoon tukeminen liikunnan avulla.

Erikoissairaanhoito

ylilääkäri Tuomas Parmanen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	12 170 300	11 966 000	12 390 000
Tulot	0	0	0
Netto	12 170 300	11 966 000	12 390 000

Erikoissairaanhoitoon sisältyy Pirkanmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoito, välitettävät palvelut, erityisvelvoitemaksu, ensihoito sekä maksusitoumuksin ostettu peruserikoissairaanhoito ja muualla kuin Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä tuotettu erikoissairaanhoito.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin (PSHP) palvelun tuottaminen tapahtuu ns. yksi sairaalamallilla, jonka alla toimivat TAYS Kantasairaala, TAYS Vammala, TAYS Valkeakoski ja TAYS Hatanpää sekä psykiatrisia palveluita tuottava Pitkänien sairaala.

Sairaanhoitopiirin tilaus tapahtuu tilaaja-tuottajamallin mukaisesti Kolmostien renkaassa, johon Hämeenkyrö kuuluu. Tilaajarenkaan pääneuvottelijana toimii Hämeenkyrön ylilääkäri. Vuodelle 2020 ei tehdä tilaussopimusta, vaan laskutus tulee tapahtumaan toteuman mukaisesti. Hämeenkyrö on mukana Tampereen kehyskuntien yksityisen erikoissairaanhoidon palvelusetelikilpailutuksessa. Yksityisen erikoissairaanhoidon palveluseteli korvaisi nykyiset maksusitoumukset. Muutoksen kustannusvaikutusta on vaikea ennakoida. Tavoitteena on, että vaikutus on vähintään kustannusneutraali.

Sosiaalipalvelut

sosiaalihoitaja Taina Niiranen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	16 998 900	17 256 800	17 569 500
Tulot	6 119 100	5 358 900	5 234 300
Netto	10 879 800	11 897 900	12 335 200

Sosiaalipalvelut järjestetään kunnan asukkaille sosiaalihoitolain ja erityislakien mukaisesti muuttuvissa olosuhteissa eri elinkaaren vaiheissa. Sosiaalipalveluiden avulla edistetään ja ylläpidetään kaikkiin väestöryhmiin kuuluvien kansalaisten ja yhteisöjen hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Samalla tuetaan yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen omaehtoista toimintaa, vahvistetaan tuen tarpeessa olevien voimavaroja ja ehkäistään sosiaalisia ongelmia.

Sosiaalipalveluiden tavoitteena on tuottaa laadukkaat ja oikea-aikaiset sosiaalipalvelut ja kehittää palveluja vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja resurssit tarkoituksenmukaisesti kohdentaen.

Sosiaalipalveluissa kehitetään edelleen monialaista yhteistyötä eri ammattiryhmien ja toimijoiden kesken ja verkostoidutaan tavoitteena rakentaa yhdessä asukkailla tarkoituksenmukaiset palvelupolut ja toimintamallit.

Talousarviovuonna päivitetään Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma, Ikäohjelma, Mielenterveys- ja päihdeohjelma sekä Kotoutumisohjelma. Talousarviovuonna otetaan käyttöön perusturvalautakunnan hyväksymä yksityisten sosiaalipalvelujen ohjaus- ja valvontasuunnitelma.

Sosiaalityö ja perhepalvelut

johtava sosiaalityöntekijä Päivi Niemi

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	3 818 500	3 966 000	3 610 900
Tulot	2 639 100	2 290 800	1 864 400
Netto	1 179 400	1 675 200	1 746 500

Sosiaalityön keskeisimmät palvelut ovat aikuissosiaalityön palvelut ja toimeentulotuki, maahanmuuttajien sosiaalityön palvelut ja hybridiyksikkö ja lastensuojelu. Perhepalvelut koostuvat perheneuvonnan palveluista, lapsiperheiden sosiaalityön palveluista ja perhetyöstä.

Aikuissosiaalityön palveluihin kuuluu aikuisasiakkaiden sosiaalihoitolain mukaiset palvelutarpeen arvioinnit, aikuisten ohjaus ja neuvonta, ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntäminen, välitystilipalvelu, TYP-toiminta sekä sosiaalinen kuntoutus, josta pääasiallisesti vastaa työllisyyspalvelut.

Maahanmuuttajien palveluista kunta ostaa SPR:ltä hybridiyksikön palvelut ja tuottaa hybridille sosiaalityön palvelut. Hybridiyksikön toiminta sisältää alaikäisten ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten vastaanottotoiminnan, oleskeluluvan saaneiden perheryhmäkotoiminnan ja tukiasumisen sekä jälkihuollon. Kustannuksista vastaavat Ely-keskus ja Maahanmuuttovirasto.

Lastensuojelu sisältää avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon. Avohuolto on lasten ja perheiden kotiin annettavaa tukea, joka voi olla omaa toimintaa tai ostopalvelua. Lisäksi lapsi on mahdollista sijoittaa määräajaksi kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena. Sijaishuollossa lapsi sijoitetaan toistaiseksi joko perhehoitoon tai laitoshoitoon. Kaikilla yli puoli vuotta kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleilla lapsilla on oikeus jälkihuoltoon, joka 1.1.2020 voimaan tulevan lain mukaan päättyy viimeistään, kun nuori täyttää 25 vuotta.

Sosiaalityön palveluihin kuuluu myös virka-aikainen sosiaalipäivystys. Virka-ajan ulkopuolella maakunnallisesta sosiaalipäivystyksestä vastaa Tampereen kaupunki, joka palkkaa sosiaalipäivystykseen kaksi uutta päivystävää sosiaalityöntekijää. Tämä lisäresurssi kohdennetaan täysimääräisesti virka-ajan ulkopuoliseen sosiaalipäivystystyöhön ja nostaa Pirkanmaan kuntien kustannuksia.

Perheneuvonnan palvelut on suunnattu kaikille perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia ja nuoria. Perheitä tuetaan erilaisissa lapsen tai nuoren kehitykseen, kasvatukseen ja tunne-elämään liittyvissä huolissa tai vanhempien parisuhteeseen, vanhemmuuteen tai vanhempien omiin asioihin liittyvissä pulmatilanteissa. Perheneuvonnan palveluihin kuuluu psykologin palvelut, puheterapeutin palvelut sekä lastenpsykiatrin palvelut. Psykologien ja puheterapeutin vastaanotolle voi hakeutua ilman lähetettä matalalla kynnyksellä.

Lapsiperheiden sosiaalityön palveluihin kuuluu sosiaalihuoltolain mukaisten palvelutarpeen arviointien tekeminen, lapsiperheiden sosiaaliohjaus sekä sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden myöntäminen. Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut sisältävät myös perheoikeudelliset palvelut, eli lastenvalvojan palvelut (elatus- ja huoltosopimukset ja isyysasiat), valvottujen tapaamisten järjestämisen sekä olosuhdeselvitysten tekeminen.

Perhetyö on jaettu lastensuojelun perhetyöhön, sosiaalihuoltolain mukaiseen perhetyöhön ja ennaltaehkäisevään perheohjaukseen. Perhetyön ja perheohjauksen käynnit ovat perheille maksuttomia. Ennaltaehkäisevää perheohjausta tarjotaan perheille mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Lapsiperheiden kotipalvelun tuottamisesta vastaa kotihoito ja palvelu on perheille maksullista.

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Lastensuojelun laitoshoidon tarve on vähentynyt, palveluissa painopisteenä on perhehoito ja lastensuojelun avohuollon palvelut sekä riittävästi resursoidun, osaavan lastensuojelutyön turvaaminen. Talousarvio sisältää uuden sosiaalityöntekijän viran. Lastensuojelun nettomenot eivät nouse vuodesta 2019.

Sosiaalipäivystyksen kuntalaskutuksessa Hämeenkyrön osuus on noin 30 000 euroa.

Sosiaalihuoltolain mukaisten lasten ja perheiden palveluiden ostojen lisäys on noin 20 000 euroa.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Korkealaatuiset kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Perhepalveluiden palveluprosessien tehokkuuden ja oikea-aikaisuuden kehittäminen uusien työmenetelmien avulla	Uusia toimintatapoja on otettu käyttöön esim. lastensuojelun systeminen toimintamalli, lapset puheeksi työmenetelmä, ankkuritoiminta
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Korkealaatuiset kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Lastensuojelun asiakasmäärä laskee työntekijää kohden uuden sosiaalityöntekijän viran myötä	35 lasta/sosiaalityöntekijä
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Hyvinvointi- ja terveys- erojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	Maahanmuuttaja-asiakkaiden kotoutumisen edistäminen verkostoyhteistyötä tekemällä	Yhteistyössä maahanmuuttaja-asiakkaiden ja yhteistyöverkostojen kanssa kehitetään maahanmuuttajille oma vaikuttamis- ja osallistumiskanava (esim. asiakasraati)

Vammaispalvelut

vammaispalveluiden palvelupäällikkö Leena Kyröjoki

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	3 139 500	3 453 000	3 521 100
Tulot	444 600	491 300	471 100
Netto	2 694 900	2 961 700	3 050 000

Vammaispalveluilla tuetaan asiakkaiden edellytyksiä toimia yhteiskunnassa yhdenvertaisesti muiden kanssa sekä poistetaan vammaisuudesta aiheutuvia esteitä ja haittoja. Palveluita järjestetään vammaispalvelulain ja kehitysvammalain nojalla sekä myönnetään alle 65 -vuotiaiden omaishoidon tuki.

Palvelumuodot ja sisällöt:

- palveluohjaus ja sosiaalityö
- Pähkinäpolun päivätoiminta
- päivätoiminta ostopalveluna
- kehitysvammaisten tehostettu palveluasuminen Jaakonkoti ja Tunturi
- palveluasuminen ostopalveluna
- kotiin myönnettävä palveluasuminen
- tukiasuminen

- tilapäishoitopalvelut mm. perhehoitona
- kuntouttava laitoshoido esim. PSHP Tukikeskus
- henkilökohtainen apu työnantajamallilla tai ostopalveluna
- kuljetuspalvelut
- asunnon muutostyöt ja asuntoon myönnettävät laitteet
- määrärahasidonnaiset palvelut ja avustukset
- alle 65 - vuotiaiden omaishoidon tuki.

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Pirkanmaan alueella suunnitellaan maakunnallisen henkilökohtaisen avun keskuksen toiminnan aloittamista 1.1.2020 alkaen. Aluksi keskus hoitaa henkilökohtaisen avun työnantajamalliin liittyviä asioita, kuten palkanlaskennan ja -maksun, avustajien rekrytointia, sijaisjärjestelyjä, ohjausta ja neuvontaa. Myöhemmin tavoitteena on laajentaa toimintaa palvelusetelillä ja ostopalveluina järjestettävän henkilökohtaisen avun palvelun koordinoitiin. Asiakkaiden palvelutarpeen arviot, palvelusuunnitelmat ja palvelupäätökset hoidetaan edelleen kunnissa. Hämeenkyrön kunnan ostopalveluna järjestämien palkanlaskentapalveluiden kustannukset kattavat henkilökohtaisen avun keskuksen kustannukset. Kuljetuspalveluiden kustannukset lisääntyvät jonkin verran johtuen mm. lisääntyneestä palvelujen käytöstä.

Tunturin asumisyksikön hoiva-avustajan vakanssi esitetään muutettavaksi lähihoitajan vakanssiksi.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeenkyröläinen * Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	Vammaispalvelut tarjoavat vammaisille kuntalaisille palvelutarpeen mukaisia laadukkaita palveluita, joilla tuetaan yhdenvertaisia toimintamahdollisuuksia muiden kuntalaisten kanssa.	Asiakastyytyväisyyskyselyn vastausten (asiakkaat ja omaiset) keskiarvo on vähintään 3,5 (asteikko 1-5).

Kotihoito

kotihoidon päällikkö Sirpa Hiltunen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	2 905 100	2 836 000	2 862 600
Tulot	878 400	787 500	668 000
Netto	2 026 700	2 048 500	2 194 600

Kotona asumista tukevalla kotihoidon palveluilla ja erilaisilla tukipalveluilla tuetaan ja autetaan asiakkaita selviytymään omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

Kotihoidon palvelut muodostuvat kotiin annettavista hoiva-, hoito- ja kotikuntoutuspalveluista, tukipalveluista, päiväkeskustoiminnasta, omaishoidon tuesta ja lapsiperheiden kotipalvelusta. Toiminta sisältää ennaltaehkäisevää, ikääntyvien toimintakykyä ja osallistumista mahdollistavaa ja vahvistavaa toimintaa.

Kotihoidossa jatketaan asiakasohjauksen, Lähitoritoiminnan, omaishoitopalveluiden ja kotikuntoutusmallin kehittämistä. Uutena palveluna otetaan käyttöön virtuaalikotihoiva. RAI-järjestelmän käyttöä asiakkaan tilanteen arvioinnissa, hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman laatimisessa ja johtamisen välineenä vahvistetaan.

Toiminnanohjausjärjestelmää käytetään päivittäisen työn suunnittelun lisäksi tiedolla johtamisessa. Näin järjestelmästä saadaan käyttöön arjen työntekoa ja toiminnan taloudellisuutta tukevia elementtejä.

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Henkilöstömenot sisältävät lisäyksen ilt- ja viikonlopputyön erilliskorvauksiin (noin 25 000 euroa) ja vuosilomasijaisiin (noin 35 000 euroa).

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva Hämeen- kyröläinen *Korkealaatuisen kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Kotihoidon tuella kotona asuvien vanhusten määrä kasvaa.	Yli 75 vuotta täyttänei- den määrä säännöllis- ten palveluiden piirissä on 13-14 % vastaavan ikäisestä väestöstä
Hyvinvoiva Hämeen- kyröläinen *Korkealaatuisen kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Vahvistetaan hyvinvoin- titekniologiaa osana pal- veluita ottamalla käyt- töön virtuaalihoiva	Tarjotun virtuaalihoivan käyttöaste on 80 %
Pirkanmaan vihreä helmi *Toteutetaan kestävä kehitystä	Kuljetuspalvelut ja työn- tekijöiden liikkuminen toteutetaan mahdolli- simman ympäristöystä- väisesti.	Selvitetään sähköauto- jen käyttömahdollisuu- det

Asumispalvelut

asumispalveluiden päällikkö Satu Vina

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	5 840 800	5 604 900	6 105 100
Tulot	1 847 500	1 486 900	1 893 000
Netto	3 993 300	4 118 000	4 212 100

Asumispalvelut tarjoavat kuntalaiselle hänen palvelutarvettaan vastaavan asumispaikan kodikkaassa ja turvallisessa palvelutalossa. Jokaiselle asukkaalle laaditaan hoitoa ja toimintakykyä tukeva yksilöllinen palvelusuunnitelma. Asumispalveluihin hakeudutaan, kun omaan kotiin järjestetty kotihoidon apu ja tuki eivät enää riitä. Moniammatillinen SAS- työryhmä päättää asiakkaalle palvelutarpeen mukaisten asumispalveluiden myöntämisestä (SAS = selvittää-arvioi-sijoittaa).

RAI-järjestelmän käyttöä asiakkaan tilanteen arvioinnissa, hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman laatimisessa ja johtamisen välineenä vahvistetaan.

Palvelumuodot ja sisällöt:

- Kurjenmäkikoti
 - Tehostettu palveluasuminen ja palveluasuminen
 - Lyhytaikainen kuntouttava asumispalvelu
- Siljankoti
 - Tehostettu palveluasuminen muistisairaille henkilöille
- Asumispalveluiden ostot, koordinointi ja valvonta

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Kurjenmäkikodin laajan saneerauksen jälkeen uudet tilat ja järjestelmät ovat asumispalveluiden käytettävissä. Kurjenmäkikodissa on 53 (aiemmin 46) ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa, 7 palveluasumisen paikkaa sekä 6 (aiemmin 7) lyhytaikaisen kuntouttavan asumispalvelun paikkaa. Asumispaikkojen määrän lisääntyminen edellyttää myös henkilöstöresurssien vahvistamista, jotta turvataan asukkaiden palvelutarpeen mukaiset palvelut. Vakituisten henkilökunnan vakansseja on yhdeksän enemmän kuin aiempina vuosina, vakanssit on perustettu ja siirretty muista yksiköistä vuonna 2019. Henkilöstömenot kasvavat yhteensä noin 570 000 euroa vuodesta 2019.

Asumispalveluiden ostoja yksityisiltä palveluntuottajilta vähennetään, mutta samanaikaisesti sosiaalihuoltolain mukaisista kotikuntamuutoista koituvat kustannukset kasvavat. Asumispalveluiden palvelujen ostojen määrärahavähennys on 175 000 euroa.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Korkealaatuiset kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Tehostetussa palvelu- asumisessa olevien 75 vuotta täyttäneiden määrä laskee	75 vuotta täyttäneistä kuntalaisista enintään 8 % on tehostetussa pal- veluasumisessa

Työllisyyspalvelut

työllisyyspalveluiden päällikkö Hanna Rajakoski

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 294 900	1 396 900	1 470 000
Tulot	309 400	302 300	337 900
Netto	985 500	1 094 600	1 132 000

Työllisyyspalvelut käsittävät työllistämistä edistävän työvalmennusyksikön, nuorten starttipajan, etsivän nuorisotyön ja kierrätyskeskuksen.

Työllisyyspalveluiden palveluja ovat työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus sekä palveluohjaus, työkykyneuvonta ja työllistämistoiminta. Työvalmennusta toteutetaan työvalmennusyksikössä, ulkotyöryhmässä, kunnan muissa yksiköissä ja paikallisissa yhdistyksissä.

Työllisyyspalveluiden tehtävänä on toimia lähellä ihmistä vahvistaen osallistujien olemassa olevia voimavaroja. Työllisyyspalveluiden tavoitteena on vahvistaa osallistujien arjenhallintataitoja, osallisuutta sekä työelämävalmiuksia yksilö-, ryhmä- ja työvalmennuksen keinoin. Tavoite on tukea työllistymistä, koulutukseen hakeutumista, tutkinnon osien suorittamista sekä ohjata tarvittavien palveluiden ja etuuksien piiriin.

Määräraahavarauksia ja muutostietoja

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä haetaan nuorten työpajatoimintaan avustusta mediapajan työvalmentajan palkkaamiseksi. Mediapajan toiminta vaatii kunnan omarahoitusosuutta. Mediapaja vastaa myös sosiaalihuoltolain mukaisen sosiaalisen kuntoutuksen tarpeeseen, jonka järjestämisestä Työllisyyspalvelut ottaa vastuun.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen *Hyvinvointi- ja terveys- erojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	Työllisyyspalveluiden palveluihin osallistuvien toimintakyvyn ja osalli- suuden vahvistaminen.	Sosiaalisen vahvistumi- sen Sovari-mittari ryhmä- ja työvalmen- nuksesta ja etsivästä nuorisotyöstä 4/5.
*Korkealaatuiset kunta- palvelut Fiksulla kunta- työllä	Työllisyyspalveluiden asiakaslähtöinen kehiti- minen	Asiakasraati kokoontuu säännöllisesti.

Ohittamaton Hämeen- kyrö *Ohittamattomat elinkei- nopalvelut	Edistetään työllistymistä kehittämällä työnhaki- joille tarjottavia palve- luja ja palvelumalleja Maakunnan keskitasoa alempi työttömyys	Pirkanmaan työllisyys- kokeiluun osallistumi- nen Työttömyysaste on alle 6 %
Pirkanmaan vihreä helmi *Toteutetaan kestävästä kehitystä	Kierrätyskeskus Hel- men tunnettavuuden lisäämi- nen.	Järjestetään vähintään neljä tapahtumaa tai teemapäivää.

Sivistyspalvelut

Palvelujohtaja
Lautakunta

sivistysjohtaja Kimmo Levänen
sivistyslautakunta

Sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	22 008 700	22 055 300	22 644 000
Tulot	1 570 000	1 345 700	1 194 100
Netto	20 438 700	20 709 600	21 449 900

Sivistyspalvelut tarjoaa palveluita kunnan strategian avaintavoitteiden mukaisesti. Koko palvelualueella toteutetaan laajan hyvinvointikertomuksen painopisteitä, kuten turvallisuus, liikunta ja ravitsemus.

Lautakunta huolehtii seuraavien palveluiden järjestämisestä ja niiden kehittämisestä:

- varhaiskasvatuspalvelut
- esi- ja perusopetuspalvelut
- lukiokoulutuspalvelut
- elämänlaatupalvelut

Muutoksia palvelualueella:

Esi- ja perusopetus

- A1-kielen varhentaminen
- Oppimisen tuen haasteet

Lukiokoulutus

- Uusi lukiolaki

Varhaiskasvatus

- Palvelusetelin käyttöönotto
- Uuden varhaiskasvatuslain tuomat muutokset

Elämänlaatupalvelut

- Väliaikaisten esimiesjärjestelyjen purkaminen
- Korostuva hyvinvointipalvelurooli
- Liikuntakoordinaattorin tehtävän myötä tehostuva hankehaku ja lasten hyvinvointiin kohdistuva yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa

Koko palvelualueen yhteiset tavoitteet:

Avaintavoite	Tavoite	Mittari
Hyvinvoiva hämeenkyröläinen: *Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen yhtenäisen kasvun polun toteuttaminen *Hyvinvointi- ja terveys-erojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	Yhteistyö nivelvaiheissa: koti-vaka-esi-opetus-perusopetus-alakoulu-yläkoulu-toinen aste/lukio. Harrastustoiminta ja vapaa sivistystyö Hyte-indikaattoreiden analyysi yhdessä perusturvapalveluiden kanssa Nuorison tupakan, alkoholin ja muiden huumeiden vähäisempi käyttö	Yhteiset koulutuspäivät 2 kpl/vuosi, Laaditaan vuosikello nivelvaiheiden toimenpiteistä ja niihin liittyvistä yhteisistä palaverista. Tupakointi ja muut päihteet: käytön ehkäisemiseen pyrkivä toiminta (perusopetus, lukio, elämäntapapalvelut). Terveelliset elämäntavat (varhaiskasvatus) Nuorison tupakan, alkoholin ja muiden huumeiden vähäisempi käyttö -% (vrt. Kouluterveyskysely 2019)
Pirkanmaan vihreä helmi: Toteutetaan kestävä kehitystä Lisätään tietoa keinoista, joilla kunnassa estetään ilmastonmuutosta	Kiertotalous on osa palvelualueen toimintakulttuuria. Kaikilla vastuualueilla edistetään kestävä kehitystä ja resurssitehokkuutta.	Päiväkodit ja koulut mukana Vihreän lipun toiminnassa tai vastavassa. Kehittämistekojen raportointi

Hallinto- ja toimistopalvelut

ma. hallintopäällikkö Liisa Neronen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	295 700	367 100	386 200
Tulot	200	0	0
Netto	295 500	367 100	386 200

Hallintopalvelut vastaa toimialan yhteisten asioiden (hallinto-, talous- ja toimistopalvelut) hoidosta, tehtävien koordinoinnista sekä lautakuntatyöskentelystä. Siivistyslautakunnan on arvioitu kokoontuvan 10 kertaa.

Osavastuualueella Ammatillinen koulutus on vain määrärahavaraus 66 928 euroa vuoden 2001 alusta puretun Itä-Satakunnan ammatillisen koulutuskuntayhtymän aikaisiin eläkemenoperusteisiin eläkemaksuihin.

Toisen asteen sijaintipaikan mukaisesti määräytyvien oppilashuoltopalvelujen kulut on varattu hallintopalvelujen määrärahaan.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Ojanen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	6 501 000	6 612 000	6 656 000
Tulot	777 000	693 000	485 000
Netto	5 727 000	5 919 000	6 171 000

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on järjestää ja kehittää osa-ja kokopäiväistä varhaiskasvatusta, vuorohoitoa, tilapäistä varhaiskasvatusta sekä järjestää lapsen tarvetta vastaava kasvun ja oppimisen tuki jokaisessa hoitomuodossa. Resursien puitteissa järjestetään ja kehitetään myös avoimia palveluita perheohjauksen toimintana. Kunta järjestää varhaiskasvatusta myös palvelusetelillä. Hämeenkyrön kunnan hyväksymiä palvelusetelituottajia on seitsemän.

Varhaiskasvatussyksiköt

- Kirkonkylän päiväkot
- Heinijärven päiväkot
- Sasin päiväkot
- neljä kotona työskentelevää perhepäivähoitajaa

Lapsimäärät 20.9.2019 :

- Päiväkodit 334
 - perhepäivähoito 15
 - esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus 11
 - yhteensä: 360
- ostopalvelut 3
- kerhot 9

kaikki yhteensä 372

+ palvelusetelit yht. 448.

Varhaiskasvatuksen toiminta pohjautuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, kuntastrategiaan, hyvinvointikertomuksen painopisteisiin ja varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan. Vuonna 2020 painopistealueet ovat tuen mallin käyttöönotto, eri ammattiryhmien osaamisen kehittäminen työnohjauksellisella otteella sekä LAPE-hankkeeseen pohjautuen tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Lasten yhtenäisen kasvun ja oppimisen polun kehittämiseksi lisätään koulutusyhteistyötä sivistyspalvelujen sisällä ja kehitetään poikkihallinnollista yhteistyötä kunnan sisällä lasten ja perheiden palvelujen kesken.

Henkilöstön työhyvinvointia tukevia toimia kehitetään yksikkökohtaisesti sekä koko varhaiskasvatuksen yhteisellä koulutuksella.

Kehittämishankkeet ja -toimet

- Hämeenkyrö on mukana 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilussa 1.8.2019-31.7.2020.
- Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön toimintakautena 2019-2020 kolmiportaisen tuen malli.
- Kehitetään rekrytointikäytäntöjä osaavan henkilöstön saamiseksi.
- Varhaiskasvatus on mukana Hämeenkyrön perheiden palvelujen kehittämistyön verkostossa.
- Sähköisten viestintäkanavien ja vuorovaikutuskanavien hyödyntäminen toimintaa kehitettäessä. Pedagogisessa dokumentoinnissa hyödynnetään opetuskäytössä olevia mobiililaitteita.
- Neuropsykiatrisia erityispiirteitä (NEPSY) omaavien lasten ja heidän huoltajiensa tueksi aloitettu henkilöstön kouluttaminen jatkuu myös vuonna 2020.

Määrärahavaroja ja muutostietoja

1.9.2018 voimaan tullut varhaiskasvatustalain muuttaa varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksia sekä lisää lastentarhanopettajien ja sosionomien määrää varhaiskasvatuksessa vuoteen 2030 mennessä. Siirtymäajan puitteissa muutetaan vapautuvat päivähoitajan vakanssit lastentarhanopettajan vakansseiksi, jotta riittävä määrä lain edellyttämää henkilöstöä saadaan vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2020 muutetaan kolme päivähoitajan vakanssia varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi.

Pienenevät ikäluokat alkavat konkreettisesti vaikuttaa vastualueen toimintoihin. Kotihoidon tuen määrän lasku näkyy talousarviossa.

Varhaiskasvatuspaikkojen määrä palveluseteliyksiköissä on kasvanut; Kyröskosken alueen lähipalvelun tuottaa yksityinen toimija.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön tva-järjestelmän käyttöönottoon on varauduttu vuodelle 2020. Samalla muutetaan tehtävänkuvat ja nimikkeet vastaamaan varhaiskasvatustalain nimikkeitä.

ICT-laitteiden määrää kasvatetaan yksiköissä ja pyritään löytämään sähköinen ratkaisu lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja säilytykseen.

	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeenkyröläinen: *Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	1-5 vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin	osallistumis% / seutuvertailu; seudun keskiarvo (2018 81 %)
	Jokaisessa yksikössä on käytössä kiusaamisen ehkäisyn menetelmä	kyllä/ei, mittarina kysely
	Lasten liikunta-aktiivisuuden lisääminen	liikunnan vuosikello käytössä yksiköissä, koko varhaiskasvatuksen tason liikuntatyöryhmä toiminnassa, mittarina asiakaskyselyt
Ohittamaton Hämeenkyrö	Perhemyönteisellä toiminnalla ja viestinnällä tyytyväiset asiakkaat	asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5 tasolla 4 / kyselyt

Esi- ja perusopetus

Koulut ja niiden rehtorit

Heinijärvi	Riikka Sirkka
Kirkonkylä	Timo Mäkelä
Kyröskoski	Kalle Nuoranne
Mahnala	Annukka Alppi
Yhteiskoulu	Taina Salonen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	12 402 400	12 321 000	12 738 100
Tulot	575 800	407 500	462 000
Netto	11 827 700	11 913 500	12 276 100

Vastuualueelle kuuluu neljä vuosiluokkien 0-6 koulua ja yksi yläkoulu.

Esi- ja perusopetuksen kokonaismenoihin kuuluvat hankemenot, esiopetuksen menot, koulukohtaiset menot, muualla tapahtuvan perusopetuksen menot (mm. kotikuntakorvausmenot ja lastensuojelulain perusteella laskutettavat koulutuksen menot) ja koululaisten iltapäivätoiminnan menot. Vastuualueelle sisältyvät myös psykologi- ja kuraattoripalvelut.

Esi- ja perusopetuksen järjestäminen on sivistyspalveluiden ydintehtävä. Opetusta järjestetään lähiopetuksena pääosin yleisopetuksen tavoitteiden mukaisesti sekä osittain henkilökohtaisten oppimissuunnitelmien (HOJKS) tavoitteiden mukaisin erityisin opetusjärjestelyin. Vaativamman oppimisen ja koulunkäynnin tuen palvelut ostetaan muista kunnista tai muilta koulutuksen järjestäjiltä.

Oppimisen ja koulunkäynnin (erityisen) tuen palvelut:

- osa-aikainen erityisopetus: kaikki koulut
- luokkamuotoinen erityisopetus (pienluokat):
- Kirkonkylän (0-6)
- Kyröskosken koulut (3-6)
- Yhteiskoulu (7-9)
- Mahnala (3-6, kota)
- Kyröskartano (7-9, lastensuojelulaitos)

Osa-aikaista, tehostettua ja erityistä tukea saavat oppilaat 19.9.2019	
Osa-aikainen 2018 - 2019	19 %
Tehostettu	10,9 %
Erityinen	10,7 %

Tuen tarve näyttää lisääntyneen etenkin erityisessä tuessa. Lukuihin voi vaikuttaa se, että noin 15 oppilasta vuosittain opiskelee tuen tarpeensa takia oman kunnan ulkopuolella. Lukuihin vaikuttavat osaltaan myös Kyröskartanon ja Hämeenkyrön hybridiyksikön oppilaat, jotka ovat pääosin muista kunnista Hämeenkyröön sijoitettuja sekä maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria. Osa-aikaisen erityisopetuksen tilastollinen vähentyminen selittyy osittain samanaikaisopetuksen lisääntymisenä. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvuun vaikuttaa entistä varhemmin tapahtuva tuen tarpeen arviointi sekä oppilaiden oppimisen säännöllinen seuranta testeillä.

Oppilashuoltopalvelut

Koulupsykologin tehtävänä on mm. oppilaan tai opiskelijan oppimisedellytysten arviointi sekä oppilasryhmien pulmatilanteisiin puuttuminen. Kuraattorin työn tavoitteena on tukea ja auttaa oppilasta erilaisissa sosiaalisissa ja elämänhallintaan liittyvissä ongelmatilanteissa ja edistää oppilaan sosiaalista hyvinvointia ja kehitystä. Oppilashuolto on kokonaisuudessaan moniammatillista monen asiantuntijan yhteistyöllä järjestettävää toimintaa.

Alakouluilla järjestetään 1. – 2. luokkalaisille iltapäivätoiminta ja esiopetusta täydentävä aamu- ja iltapäivätoiminta samoissa ryhmissä. Sivistyslautakunta on päättänyt toiminnan maksuista. Esiopetusta täydentävää toimintaa järjestetään myös koulujen loma-aikoina.

Kehittämishankkeet ja kehittämistoimet

- Uudet kuntakohtaiset opetussuunnitelmat on otettu vuosiluokilla 0-6 käyttöön 1.8.2016, samoin uudet tuntijaot. Yläkoulussa käyttöönotto on alkanut 7.vuosiluokalla 1.8.2017 ja 8. vuosiluokalla 1.8.2018. Uusien opetussuunnitelmien käyttöönotto on vuosien 2016-2020 keskeinen kehittämistoimenpide.
- Lukuvuonna 2019-2020 käynnissä olevat hankkeet, joihin on saatu ulkopuolista tulorahoitusta.

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Oma-rahoitus-osuus €	Käyttöaika
Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen	Opetushallitus	20 000 (70 %)	12 000	31.12.2020 asti
Kielten tuutoropettajatoiminnan kehittäminen	Opetushallitus	6 000	2 474	31.7.2019 asti
Virtaa digiloikasta	Opetushallitus	16 968 (80 %)	4 242	31.7.2020 asti

Erasmus + (Kirkonkylän koulun Erasmus+ Täydennyskoulutus 2)	EU, Opetushallitus	16 048		31.8.2020 asti
Erasmus + (Kansainvälinen oppilasliikkuvuus)	EU, Opetushallitus	32 944		31.8.2020 asti

Kouluilla on paljon myös omaa kehittämistoimintaa, esim. Vihreä lippu - kestävän kehityksen ohjelma ja yläkoulun sekä Kurjenmäkikodin yhteistyö. Kaikki koulut ovat osaltaan mukana kunnan yleisissä ohjelmissa ja hankkeissa (esim. KunTeko 2020).

Palvelujen ostot: Ulkoiset palvelut

- Opetuspalvelut
Esi- ja perusopetuspalveluita ostetaan kuntien välisillä sopimuksilla muualta, mikäli oppilaan äidinkieli on ruotsi tai mikäli oppilas tarvitsee sellaisia tukipalveluita oppimisensa tueksi, ettei niitä omassa kunnassa järjestetä. Kunta myös maksaa toiselle kunnalle kotikuntakorvausta, mikäli sen alueella asuva oppilas käy esi- tai perusopetuksessa toisen kunnan alueella. Nämä maksut ja tulot perustuvat kotikuntakorvauslakiin, eivätkä ole kuntien kesken sovittavissa.
- Oppilaskuljetuspalvelut
Kuljetuspalveluja ostettiin 1 617 519 eurolla vuonna 2018. Uudet kuljetussopimukset otettiin käyttöön 2019 syyslukukauden alussa.

Palvelujen ostot: Sisäiset palvelut

- Oppilasruokailupalvelut
Ruokapalvelut ostetaan tekniseltä palvelualueelta.
- Tilavuokrat
Esi- ja perusopetuksen käytössä oleviin tiloihin kului vuonna 2018 2 153 387 euroa. Palvelut järjestää tekninen palvelualue.

Toiminnan tunnusluvut

Oppilasmäärä	20.9.2018	20.9.2019	Muutos
Esioppilaat	130	126	-4
1-6 vuosiluokat	747	765	+18
7-9 vuosiluokat	407	390	-17
Oppilasmäärä yhteensä	1 284	1 281	-3

Vieraskuntalaisia oppilaita on yhteensä 25.

Kuljetusoppilaiden määrä	20.9.2018	20.9.2019	Muutos
Esioppilaat	38	48	+10
1-6 vuosiluokat	275	285	+10
7-9 vuosiluokat	170	150	-20
Oppilasmäärä yhteensä	483	483	

Muutostiedot ja määrärahavaraudet

Tuntikehys

Valtioneuvoston asettama vähimmäistuntimäärä on 222 tuntia. Perusopetuksen lukuvuodella 2019-2020 voimassa oleva tuntijako on 226 tuntia.

Henkilöstö

Henkilöstörekrytinnin pohjana on vakanssijärjestelmä. Vastuualueiden johtajat tekevät päätökset ohjaaja- muusta henkilöstötarpeesta talousarvion puitteissa. Uusina vakansseina alkavat 1.1.2020 alkaen Yhteiskoulun koulunkäynnin ohjaaja (Kyröskartano), Heinijärven koululle luokanopettaja 1.8.2020 alkaen, Mahalan Ympäristökoululle luokanopettaja 1.8.2020 alkaen, Yhteiskoululle erityisluokanopettaja 1.8.2020 alkaen ja Yhteiskoululle Jopo-opettaja määräaikaaisesti 1.1.-31.12.2020. Eläköitymisten takia avautuvien vakanssien täyttö harkitaan tapauskohtaisesti erikseen.

Opetusryhmät

Lukuvuonna 2019 -2020 perusopetuksen perusopetusryhmien määrä pysyy edelliseen lukuvuoteen verrattuna ennallaan.

	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeenkyröläinen *Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	Kouluissa ei esiinny kiusaamista Koko kunnan yhteistyö lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi	Jokaisessa kuudessa koulussa käytössä kiusaamisen ehkäisyn menetelmä. Mittari: Kysely oppilaille vrt. Kouluterveyskysely 2019 Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen (Lape-hanke)
*Hyvinvoiva hämeenkyröläinen	Koulumatkaliikunnan ja välituntiliikunnan edistäminen	Päivittäin liikuntaa harrastavien oppilaiden määrä kasvanut vrt. Kouluterveyskysely 2019

Lukiokoulutus

rehtori Taina Salonen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 070 600	1 083 800	1 093 900
Tulot	7 200	6 000	9 000
Netto	1 063 300	1 077 800	1 084 900

F.E. Sillanpään lukion tehtävänä on järjestää laadukasta lukiokoulutusta Hämeenkyröläisille nuorille. Lukio toimii vuonna 2011 saneeratuissa tiloissa omassa siivessään Yhteiskoulun kanssa yhteisessä kiinteistössä. Puolet opettajista on yhteisiä Yhteiskoulun kanssa.

Yhteiskoulun yhdeksäsluokkalaisista noin 40 % valitsee oman kunnan lukion jatko-opintopaikakseen. Syksyllä 2019 lukioon perustettiin kaksi rinnakkaista aloittavien ryhmää.

F.E. Sillanpään lukio on verkostoitunut Tampereen seutulukioiden kanssa. Tämä mahdollistaa osaamisen, ideoiden ja kokemusten jakamisen. Tänä lukuvuonna keskitymme erityisesti lukiolakiuudistukseen sekä opetussuunnitelma -muutoksiin.

Yhteistyö jatkuu Ikaalisten lukion kanssa mm. opinto-ohjauksessa esimerkiksi yhdessä toteutettujen oppilaitostutustumisien merkeissä. Teemaopintoja kehitetään yhteissuunnittelun avulla. Myös tutorien koulutus toteutetaan keväällä 2020 yhteistyössä Ikaalisten lukion ja Ikaalisten kauppaoppilaitoksen kanssa.

Psykologian, filosofian ja ohjelmoinnin opetuksessa tehdään yhteistyötä myös Jyväskylän Yliopiston Avoimen Yliopiston yksikön kanssa. Fysiikassa ja teemaopinnoissa (Työpolku) opiskelijamme vierailevat Tampereen Yliopistossa ja Tampereen Ammattikorkeakoulun Proakatemiassa. Turun yliopiston kanssa teemme yhteistyötä Opintokamu -kurssin muodossa.

Opintokamusta löytyy työkaluja ryhmäyttämiseen ja hyväksyvän, turvallisen ilmapäiriin luomiseen.

Kehittämishankkeet ja -toimet

- F.E. Sillanpään lukiossa panostetaan hyvinvointiin ja viihtyvyyteen. Tukea on tarjolla ja mahdollista saada nopeastikin. Lukiolaisten tukena on opettajien lisäksi terveydenhoitaja, psykiatrinen sairaanhoitaja, kuraattori, koulupsykologi ja päihdesairaanhoitaja. Lukiolle nimettiin hyvinvointivastaavat Tanja Silvius ja Iina Salminen, jotka toimivat läheisessä yhteistyössä opiskelijakunnan hallituksen kanssa.
- F.E. Sillanpään lukiossa opiskelijat auttavat uusia opiskelijoita tutor-toiminnan kautta. Tutor on toisen vuoden opiskelija, joka on saanut tehtävänsä koulutuksen. Opiskelijatutorit toimivat yhteistyössä opinto-ohjaa-

jan ja ryhmänohjaajien kanssa. He opastavat ensimmäisen vuoden opiskelijoita lukion käytänteissä ja kurssien valinnoissa sekä perehdyttävät koulun kulttuuriin. Tutoreiden tärkeä tehtävä on uusien opiskelijoiden tutustuttaminen toisiinsa.

- Digitutorit auttavat kaikkia opiskelijoita teknisten ongelmien kanssa.
- Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön näkyy lukion valinnoissa ja toimintatavoissa. Hämeenkyrön kuntastrategian mukaisesti lukion strateginen päämäärä on hyvinvoiva hämeenkyröläinen. Lukiossa näkyy vahvasti yhteisöllisyys ja FESONJES-henki. Nuorilla on oikeasti mahdollisuus vaikuttaa ja kehittää.
- F.E. Sillanpään lukiossa on tarjolla teemaopintona Työpolku -kurssi, joka on paikallisten yrittäjien kanssa toteutettu hanke. Työpolku on kokonaisuus, joka tukee työllistymiseen vaadittavia taitoja ja tarjoaa oppijoille mahdollisuuden osoittaa osaamisensa lopulta työharjoittelun kautta yrittäjien tarjoamissa työtehtävissä. Onnistuneen työharjoittelujakson päämäärä on työllistää nuoret kesätöihin.
- Työpolku luo kontakteja ja yhteyksiä. Lukion opiskelijoille luodaan perusta toimintamallille, jonka avulla voidaan paremmin toteuttaa lukioden työelämäyhteistyötä ja varmistaa lukiolaisten mahdollisuus tutustua alueen yrityksiin ja yrittäjyyteen.
- Opetussuunnitelman uudistuminen lisää henkilökunnan koulutustarvetta sekä työvälineiden päivitystä.

Yhteistyö vanhainkodin kanssa

- Aloitteen vanhusyhteistyöstä teki aikanaan LC-Hämeenkyrö. Lukion opiskelijakunta sitoutuu yhteistyöhön Siljankodin kanssa. Käytännössä työ tehdään vapaalla ajalla pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti koko lukuvuoden ajan.
- LC-Hämeenkyrö maksaa vanhusyhteistyöhön osallistuville tukirahan, joka maksetaan opiskelijakunnan hallituksen tilille ja näin koko opiskelijakunnan hyödyksi.
- Toiminnasta Siljankodissa on kirjoitettu blogissa.

Hankkeet

FES liikkuu (1.8.19 - 30.6.2020) - koordinaattori lina Salminen

- lukion liikuntatutorit
- toiminnallinen opetus lukiossa
- lukion liikuntapäivät - Eräjormat
- hyvinvointi ja ryhmäytyminen lukiossa

FES uudistuu (12.4.19 - 31.12.2020) - koordinaattori Taina Salonen

- lukiolaki ja LOPS
- vesot, suunnittelukokoukset
- seutuyhteistyö

Pirkanmaan lukioiden tutoropettajat (1.1.19 - 31.7.2020) - koordinaattorit Juha Aitalaakso ja Jyri Rantamäki

- vertaistuki ja kouluttaja, edistää toimintakulttuurin ja pedagogiikan uudistumista
- korkeakouluyhteistyöstä ja opetuksen monipuolistamisesta ja arvioinnista
- lukion esittelytilaisuus (vanhempainilta, tutoroppilaat, opettajat) perusopetuksen oppilaille ja huoltajille, valintaopas
- lukion opiskelijat käyvät yläkoulun opotunneilla myös ennen valintoja
- parempi tiedotus ja aikataulut yläkoululaisten lukiovierailuihin, keskusteleva vastaanotto
- ryhmänohjaajan näkyvämpi rooli

Toiminnan tunnusluvut

Oppilasmäärä	20.9.2018	20.9.2019	Muutos
1 lk.	62	33	-29
2 lk.	57	62	+5
3 lk.	50	59	+9

Vieraskuntalaisia opiskelijoita on yhteensä 27.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeenkyröläinen: *Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen	Koulutuksen päättävät saavat päättötodistuksen ja suorittavat ylioppilastutkinnon Opiskelijat ovat hyvinvoivia ja viihtyvät opilaitoksessa	Päättötodistus ja yo-tutkinto 100 %:lla koulutuksen päättävistä Opiskelija- ja kurssipalaute, tavoitetaso 5 (1-5)
*Ohittamaton Hämeenkyrö	Hämeenkyrön lukio on vahva opiskeluvaihtoehto	80 % lukion valinneista valitsee Hämeenkyrön lukion

Elämänlaatupalvelut

Vastuualueen esimies Liisa Neronen

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 739 400	1 671 300	1 770 100
Tulot	214 400	239 600	238 200
Netto	1 524 900	1 431 700	1 531 900

Elämänlaatupalveluiden vastuualueelle kuuluvat osavastuualueet:

- kansalaisopisto
- kirjastopalvelut
- kulttuuri- ja museopalvelut
- liikuntapalvelut
- nuorisopalvelut
- musiikkiopisto

Elämänlaatupalvelut toteuttaa kuntastrategian avaintavoitetta Hyvinvoiva Hämeenkyröläinen edistämällä elämänlaatua liikuntamahdollisuuksilla ja kulttuuri-toimilla. Hyvinvointi- ja terveyseroja kavennetaan ja eriarvoisuutta ehkäistään tarjoamalla kuntalaisille tasavertaisia mahdollisuuksia sivistyksen ja elämysten hankintaan, vapaa-ajan viettoon, itsensä kehittämiseen sekä psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. Palveluja tarjotaan kaiken ikäisille ja myös erityisryhmille.

Elämänlaatua edistetään yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Elämänlaatupalvelut tukee seuroja, yhdistyksiä ja yksittäisiä toimijoita jakamalla kohde- ja toiminta-avustuksia. Toimintoja suunnitellaan yhdessä mm. Seuraparlamentin ja yhdistysten kanssa. Nuorisopalvelujen kenttätoiminnassa yhteistyökumppaneita ovat mm. Etsivä Nuorisotyö ja Yhteiskoulun oppilaskunta.

Elämänlaatupalvelujen toimintoja ja palveluja suunnitellaan, kehitetään ja toteutetaan koko vastuualueen yhteistyöllä. Kaikenikäisiä kuntalaisia aktivoidaan osallistumaan ja vaikuttamaan palveluihin, mutta erityisesti nuoret otetaan mukaan kehittämiseen mm. nuorisovaltuuston kautta. Matalan kynnyksen edullista toimintaa ovat mm. kulttuuripajat kirjastossa, digipajat ja muu digitaitoihin liittyvä neuvonta, lasten höntsäilykerhot, harrastekerhot ja erilaiset liikuntamahdollisuudet (esim. valokuvasuunnistus, varattava pingispöytä).

Palvelujen ostot

- laajan oppimäärän mukainen musiikin taiteen perusopetus ostetaan Pirkanmaan musiikkiopistolta
- nuorisotilan valvonta hoidetaan omana toimintana kahden nuoriso-ohjaajan ja kahden iltavalvojan yhteistyönä
- Kirjastoauton kuljetus hankitaan ostopalveluna. Autossa on mukana virkailija pääkirjastolta
- erilaisia esiintyjä- ja tapahtumapalveluja
- latujen ja liikuntapaikkojen kunnossapitoa

Määrärahavaroja ja muutostietoja

- elämänlaatu- ja palvelujen väliaikaiset esimiesjärjestelyt puretaan kevään aikana
- liikuntapalvelujen osavastuualueen esimiehen (liikuntakoordinaattori) uusi vakanssi
- Nuorisopalvelujen kesätoimintaa jatketaan mahdollisuuksien mukaan.
- Nuorisovaltuuston omaan toimintaan on varattu nuorisopalvelujen määrärahasta 3 000 euroa
- Kansalaisopiston tavoitteena on järjestää riittävästi oppitunteja, jotta opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus pysyy nykyisellä tasolla
- Kirjaston aineistomääräraha on 55 000 euroa. E-aineistoa hankitaan yhteistyössä muiden PIKI-kirjastojen kanssa, Hämeenkyrön maksuosuus perustuu kunnan asukaslukuun
- Valmistaudutaan toimintamuutoksiin liikuntapaikkojen kunnossapidossa (teknisten palvelut)
- Kirjastoauton palvelut kohdistetaan kouluille ja Sasin päiväkodille

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeenkyröläinen: *Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen sekä eriarvoistumisen ehkäiseminen *Kaikenikäisten kuntalaisten elämänlaadun edistäminen	Ikäihmisten liikunta-aktiivisuuden lisääntyminen Työikäisten liikunta-aktiivisuuden lisääminen Yhteistyö koulujen ja päiväkotien kanssa	Edulliset ja helposti saavutettavat palvelut. Hyvät käyttöasteet. Asiakaskysely, tyytyväisyystavoite yli 3,50 (asteikko 1-5) Matalan kynnyksen liikuntatapahtumiin, haasteisiin ja tempauksiin osallistuminen Liikunnallinen koko perheen tapahtuma 3 kpl/vuosi

Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen: *Kaikenikäisten kunta- laisten elämänlaadun edistäminen	Nuoriso käyttää nuori- sopalveluja ja osallistuu niiden suunnitteluun Liikuntaseurojen kanssa suunnitellaan liikuntapalvelujen ja ur- heilukeskuksen koko- naisuutta 2021 talous- arvioon Liikuntaseuroja koske- vien päätösten oikeu- denmukaisuus ja tasa- puolisuus	Nuorisotilojen, -tapah- tumien ja muiden koh- taamisten kävijämää- rien nousu vuodesta 2019 Elämänlaatupalvelujen aktiivinen osallistumi- nen Seuraparlamentin toimintaan tai itse jär- jestetty kokous tai kou- lutustilaisuus (2-3 ker- taa/vuosi) Seuroilta saatu palaute
Ohittamaton Hämeen- kyrö	Lisätään liikuntapaikko- jen ja palveluiden tiedo- tusta	Kunnan nettisivut Some-näkyvyys

Tekniset palvelut

Palvelujohtaja (avoin)
Lautakunnat tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta

Teknisen palvelut (ilman vesihuoltolaitosta)

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	8 509 300	8 456 500	8 652 000
Tulot	9 340 500	9 111 200	9 413 900
Netto	+831 200	+654 700	+761 900

Ruokapalveluissa on päästy kahteen valmistuskeittiöön.

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Hyvinvoiva hämeen- kyröläinen: *Kaikenikäisten kunta- laisten elämänlaadun edistäminen	Kyröskosken urheilu- puiston suunnittelu	2021 talousarvioon
	Hämeenkyrön väylän rakentamisen edellyttä- mät kunnan omat toi- menpiteet ja sen myötä mm. liikenneturvallisuu- den parantuminen	Rakentamisen etenemi- nen - tehdyt toimenpi- teet
	Keskustan osayleiskaa- vassa huomioidut jalankulun ja pyöräilyn verkoston täydentämi- nen sekä esteettömyy- den lisääminen ja jouk- koliikenteen turvaami- nen (liitântäpysäköinnit)	Kaavassa huomioidut väylät (km) ja esteettö- myyden lisäämistoi- menpiteet
	Terveelliset ja turvalliset kiinteistöt	Tehtyjen kuntoarvioiden mukaiset toimenpiteet
	Tilahankkeiden yleis- suunnitteluohje	Valmistuu talousar- viovalmisteluun 2021

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
*Ohittamaton Hämeenkyrö: Ohittamattomat elinkeinopalvelut yhteistyössä Ohittamattomat asumispalvelut	Monipuolinen tonttitarjonta	Kaavoitusohjelman toteutuminen, uusia rakennuspaikkoja (kpl)
	Sujuva lupakäsittely	Rakennus-/toimenpide-luvat
	Kaavoituksen ja markkinoinnin eteneminen - Hämeenkyrönväylän eritasoliittymiin kytkeytyvät työpaikka-alueet	Tehdyt toimenpiteet ja valmistuvat kaavat
	Jätevesiverkoston laajentaminen haja-asutusalueelle	Toiminta-alueen mukainen verkosto rakennettu valmiiksi (nykyinen projekti)
	Keskustan yleiskaa- vassa huomioitu täydennysrakentamisen mahdollistaminen	Selvitys valmis Myös yksityinen tonttitarjonta esiin

Avaintavoite	Tavoite	Tavoitetaso/mittari
Pirkanmaan vihreä helmi *Toteutetaan kestävä kehitystä	Kiinteistöjen ja katuvalaistuksen energiatehokkuus (Hinku; KETS)	Toteutetut toimenpiteet, raportointi osana koko kunnan Hinku-raporttia
	Kasvisruoan käytön lisääminen nykytasosta (Hinku)	Verrataan nykytasoon, joka on 5 % kaikista lounaista. Kasvisruoan käyttö yli 5 %.
Pirkanmaan vihreä helmi *Kestävä ja resurssitehokas toimintatapa kuntataloudessa	Menokasvun kurissapito ja omaisuuden arvosta huolehtiminen Energiatehokkuus KETS-toimintasuunnitelman mukaisesti	- myydyt, toimintojen kannalta tarpeettomat kiinteistöt - katujen ja vesihuollon saneeraustoimenpiteet (kohteet) - kiinteistöissä tehtyjen kuntoarvioiden mukaisten toimenpiteiden toteutuminen talousarvion puitteissa - energiakulutus

Hallinto- ja toimistopalvelut

toimistopäällikkö Sari Hietala-Karlsson

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	320 700	332 100	347 100
Tulot	277 500	273 300	299 200
Netto	43 200	58 800	47 900

Toiminta

Hallinto- ja toimistopalvelut tuottaa:

- toimistopalvelut teknisille palveluille ja vesihuoltolaitokselle
- teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan sihteerin tehtävät ja asioiden valmistelua
- teknisen lautakunnan esittelijän tehtävät

Määrärahavaroja ja muutostietoja

Määrärahat on varattu toimistosihteerien (3), toimistopäällikön ja teknisen johtajan palkkaukseen sekä teknisen lautakunnan kuluihin.

Kustannuksia jaetaan muille vastuualueille 292 221 euroa.

Kiinteistötoimi

kiinteistöpäällikkö Mika Wallin

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	3 462 500	3 391 900	3 439 000
Tulot	6 464 000	6 360 300	6 589 500
Netto	+3 001 500	+2 968 400	+3 150 500

Toiminta

Kiinteistötoimen vastuualueelle kuuluvat:

- tilapalvelut
- kunnan toimitilojen kiinteistöjen piha-alueet
- metsät, pellot ja muut maa-alueet

Vastuualueelle kuuluvat kunnan omistamien rakennusten hoito ja vuosikunnossapito sekä kiinteistöjen piha-alueiden hoito. Tekninen lautakunta vahvistaa vuosittain sisäiset vuokrat. Kiinteistötoimi vastaa kunnan toimintoihin tarvittavien tilojen vuokraamisesta sekä vuokratilojen hoidosta ja kunnossapidosta sopimusten mukaisessa laajuudessa. Kiinteistötoimi toteuttaa kunnan talonrakennushankkeet.

Vuoden aikana alkaa paloaseman rakentaminen. Se rahoitetaan kiinteistöleasilla eikä ole siksi kunnan investointiohjelmassa.

Määrärahavaroja ja muutostietoja

- Kotorinnekodin vuokrasopimus Attendon kanssa päättyi v. 2019
- Tekniikkatalon purkamiseen ei ole varattu määrärahaa

Määrärahavaroja (suluissa v. 2019)

• lämmitys	589 700 e (586 400 e)
• sähkö	364 950 e (381 900 e)
• vuokramenot, ulkoiset	634 200 e (621 100 e)
• energiaselvitykset	15 000 e (15 000 e)
• IV nuohoukset	25 000 e (20 000 e)
• yllättävät korjauskohteet	17 000 e (13 000 e)
• vuokratulot, ulkoiset	691 425 e (718 097 e)
• vuokratulot, sisäiset	5 708 862 e (5 461 770 e)
• puun nettomyyntitulot	37 994 e (26 042 e)

Siivous- ja ruokapalvelut

ruokapalvelupäällikkö Jennileena Kamppari

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	2 745 800	2 673 100	2 840 600
Tulot	2 158 600	2 127 100	2 188 800
Netto	588 200	546 000	651 800

Ruokapalvelut tuottaa ravitsemussuositukset täyttävää, laadukasta, turvallista ja kustannustehokkaasti tuotettua ateriapalvelua kunnan muille yksiköille.

Sillan ja terveystieteiden keittiöt toimivat keskuskeittioina, joista ruokaa kuljetetaan muihin toimipisteisiin. Muut keittiöt ovat palvelukeittioita.

Siivouspalvelut tuottaa kunnan kiinteistöjen siivouksen, lukuun ottamatta perusturvan ja monitoimikeskus Sillan tiloja. Osa palvelusta tuotetaan kunnan omana työnä ja osa ostopalveluna. Kunnan omana työnä siivotaan Yhteiskoulu, Kyröskosken koulu, Mahnalan koulu ja päiväkodit. Ostopalvelu kilpailutetaan vuoden 2020 alusta.

Monitoimikeskus Sillan siivouspalvelumaksu sisältyy kiinteistötoimeen.

Määrärahavaroja ja muutostietoja (suluissa v. 2019)

- arvioitu ateriamäärä 789 183 kpl (774 589 kpl), josta lounaiden osuus on 463 076 kpl (475 435 kpl). Ateriamäärän lisäys johtuu lähinnä Kurjenmäkikodin asukasmäärän kasvusta ja koululaisten iltapäiväkerhotoiminnan siirtymisestä kunnan omaksi toiminnaksi
- ruokapalvelut, menot 2 232 516 e (2 087 961 e)
- ruokapalvelut, tulot 2 188 763 e (2 127 096 e)
- elintarvikkeet 734 078 e (693 273 e)
- siivouspalvelut, menot 608 086 e (585 184 e)

Kunnallistekniikka

kunnallistekniikan rakennuspäällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 044 700	1 011 200	1 028 300
Tulot	232 800	145 000	196 500
Netto	811 900	866 200	831 800

Kunnallistekniikan vastuualue pitää kunnossa kaavakadut (n. 56 km) ja sopimukseen perustuen yksityisteitä (217 km), edistää liikenneturvallisuutta, avustaa yksityisteitä määrärahojen puitteissa, ylläpitää kunnan varastoa ja konekeskusta, hoitaa puistot, leikkipaikat, katujen viheralueet, venepaikat, matonpesupaikat ja torin.

Vastuualue hoitaa ajoneuvojen siirtämisestä aiheutuvat tehtävät ja satunnaiset ympäristön siistimiseen liittyvät tehtävät sekä toteuttaa katu- ja puistorakennushankkeet.

Varaston kustannukset, 61 156 euroa, peritään sisäisesti varastoa käyttäviltä vastuualueilta.

Konekeskuksen kustannukset, 110 033 euroa, peritään sisäisesti koneita käyttäneiltä kustannuspaikoilta.

Määrärahavarauksia ja muutostietoja (suluissa v. 2019)

- yksityistieavustukset 37 000 e (37 700 e)
- tiestön kunnossapito ja kuljetuspalvelut 324 400 e (316 100 e)
- katuvalaistuksen sähkö 80 500 e (90 500 e).
- katuvalaistuksen ohjausjärjestelmä 13 000 e (22 000 e).
- Järjestelmä siirtyy kunnan omistukseen
- viheralueet: puistot, leikkipuistot, katujen viheralueet 142 283 e (144 218 e)
- pysäkkikatokset 10 000 e

Ympäristöpalvelut

tekninen johtaja (avoin)

Tekninen johtaja toimii palvelualueen esimiehenä.

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	934 700	1 011 200	996 900
Tulot	207 800	145 000	140 000
Netto	726 900	866 200	856 900

Ympäristöpalvelujen vastuualueelle kuuluvat:

- kaavoitus
- maankäyttö
- ympäristönsuojelu

- rakennusvalvonta
- ympäristöterveydenhuolto (Pirtevan maksusosuus)

Kaavoitus hoitaa kunnan raakamaan jalostamisen myytäviksi tonteiksi sekä edesauttaa kunnan toimintojen ja alueiden kehittämistä. Kaavoitus hoitaa asema- ja yleiskaavoitusta.

Maankäyttö hoitaa kunnan maanhankintaa ja -myyntiä, kunnan mittauspalveluita, maa-aineslain mukaisia tehtäviä sekä muita maankäyttöön liittyviä asioita. Maankäyttöinsinööri toimii mittamiesten esimiehenä.

Ympäristönsuojelu vastaa erityislainsäädännön mukaisista viranomaistehtävistä.

Rakennusvalvonta vastaa maankäyttö- ja rakennuslain sekä maa-aineslain mukaisista viranomaistehtävistä.

Määrärahavaroja ja muutostietoja (suluissa v. 2019)

Kaavoitus

• asiantuntijapalvelut	81 920	(95 000)
• ict-palvelut	18 000	(17 000)

Ympäristönsuojelu

- Helmijoet -hankkeelle ei ole varattu määrärahaa, hankehakemus keväällä
- ympäristölautakunnan kulut

Rakennusvalvonta

• ict-palvelut	32 000 e (25 000 e)
• rakennusvalvonnan maksutulot	125 000 e (120 000 e)

Ympäristöterveydenhuollon maksuosuus 260 000 e (274 500 e)

Hallitus päättää kaavoitusohjelman toteuttamisesta myönnettyjen määrärahojen perusteella.

KAAVOITUSOHJELMA 2019 - 2023

Maankäyttö ja kaavoitus yhteensä / menot	2019	TA 2020	2021	2022	2023
• kaavoitusarkkitehti • kaavasuunnittelija • maankäyttöinsinööri	Määräaikaiset: • luontoselvittäjä • paikkatieto				
Asiantuntijapalvelut (alv 0)	2019 (95 000 €)	TA 2020 (95 000 €) Seuraavassa esitetty kustannusjako on ohjeellinen.	2021	2022	2023
OSAYLEISKAAVAT, YLEISSUUNNITELMAT, SELVITYKSET					
Sasi-Mah-nala-Laitila-Metsäkulma oyk 2017 - 2021	KEHITYSKUVA- JA VALMISTELUVAIHE Omana työnä: • Rakennuspaikkojen suunnittelu Asiantuntijapalvelut: • Emätilaselvitys • Arkeologia • Luontoselvityksen täydennys • Yleiskaavakartanpiirto	VALMISTELUVAIHE NAHTÄVILLE EHDOTUSVAIHEEN LAATIMINEN Asiantuntijapalvelut 8 000: • Yleiskaavakartanpiirto, merkinnät, määräykset • Selvitysten tarvittavat täydennykset	HYVÄKSYMINE		
Keskustan oyk 2017 - 2022 (eteneminen sidoksissa vt3-hankkeeseen)	TAVOITTEET Omana työnä: • Tavoitteiden kokoaminen RAKENNEMALLIT JA YLEISSUUNNITELMAT Asiantuntijapalvelut: • Selvitys uuden valtatieen mahdollistaman korttelirakenteen ja liikenne- ja katuverkon vaihtoehtoista (rakennemallit) • Uusien työpaikka-alueiden yleissuunnitelmat+3D yleis- ja asemakaavoitusta varten (Tippavaara, Heiska, Hanhijärvi)	RAKENNEMALLIT JA YLEISSUUNNITELMAT NÄHTÄVILLE Omana työnä: • Tavoitteiden kokoaminen • Täydennysrakentamispaiikat VALMISTELUVAIHEEN LAATIMINEN Asiantuntijapalvelut: • Luontoselvitys 6 000 • Asemakaavojen ajankäytön arviointi 7 000 • Arkeologian selvityksen täydennys 3 000 • Maaperän kunnostamissuunnitelma/nyk. vt3-varsi 8 000 • Nykyisen vt3-varren korttelien yleissuunnitelma 9 000	VALMISTELUVAIHE NÄHTÄVILLE EHDOTUSVAIHE NÄHTÄVILLE	HYVÄKSYMINE	
Osaran oyk 2020 - 2023		VIREILLETULO Asiantuntijapalvelut 9 000: TAVOITTEIDEN KARTOITUS, KEHITYSKUVA	VALMISTELUVAIHE	EHDOTUS	HYVÄKSYMINE
Pentinmaa - Pinsiö oyk 2020 - 2023	VIREILLE	Asiantuntijapalvelut 9 000: TAVOITTEET, KEHITYSKUVA	VALMISTELUVAIHE	EHDOTUS	HYVÄKSYMINE
ASEMAKAAVAT					
Hollittien asemakaava, hankekaavoitus (tavoite 12/2019)	Asiantuntijatyö (11 000): YLEISSUUNNITELMA JA VALMISTELUVAIHE	Asiantuntijatyö 6 000 EHDOTUSVAIHE HYVÄKSYMISVAIHE			
Sasin Aurinkopellon asemakaava	EHDOTUS OLI NÄHTÄVILLÄ Asiantuntijatyö (4 000): Natura-arvioinnin täydennys	HYVÄKSYMISVAIHE			
Eteläntien itäpäähän asemakaavamuutos	HYVÄKSYTTY JA LAINVOIMA SAATU				
Yli-Niskalan ja Manninmäen asemakaavat	VALMISTELUVAIHE Omana projektityönä tehty: Luontoselvityksiä	Omana työnä: EHDOTUSVAIHE HYVÄKSYMINE			
Tippavaaran, Heiskan ja Hanhijärven työpaikka-alueiden asemakaavat (2020-2021)	Omana projektityönä tehty: Luontoselvityksiä	Asiantuntijatyö 27 000: VIREILLETULO JA VALMISTELUVAIHE + Tarvittavat selvitykset	EHDOTUSVAIHE JA HYVÄKSYMINE		
Nykyisen vt3-varren asemakaavat (tavoite 2020-2022)			VIREILLETULO JA VALMISTELUVAIHE	EHDOTUSVAIHE JA HYVÄKSYMINE	
Ennakoimattomat kaavoituksen ja maankäytön hankkeet, varaus		3 000			

23.8.2019 kaavoitusarkkitehti Helena Yliinen

Vesihuoltolaitos

kunnallistekniikan rakennuspäällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Menot	1 248 000	1 197 800	1 310 300
Tulot	2 375 100	2 005 200	2 118 800
Netto	+1 127 000	+807 400	+808 500

Vesihuollolla tarkoitetaan veden hankintaa eli veden johtamista, käsittelyä ja toimittamista talousvetenä käytettäväksi sekä viemäröintiä eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista siinä laajuudessa kuin siitä laitoksen ja asiakkaiden kesken sovitaan.

Vesihuollon piirissä on n. 3 100 kulutuspistettä, joista 45 on vesiyhtymiä, 2 viemäryhtymiä ja 1 vesi- ja viemäryhtymä.

Kunnan jätevedenpuhdistamolla käsitellään myös Viljakkalan alueen jätevedet. Miharin vedenottamon omistavat Nokian kaupunki 60 % ja Hämeenkyrön kunta 40 %. Miharista pumpatun lisäksi vettä ostetaan Kyröskosken Vesihuolto Oy:ltä ja Hämeenkyrön Vesi Oy:ltä.

Vesihuoltolaitos toteuttaa vesihuollon rakennushankkeet.

Määrärahavaroja ja muutostietoja (suluissa v. 2019)

- vesi- ja jätevesimaksutuotot 1 565 200 e (1 505 210 e)
- liittymismaksut 180 000 e (172 000 e)
- veden osto 185 000 e (155 000 e)
- sähkö 178 700 e (188 200 e)
- lietteen käsittely ja kuljetus 75 000 e (64 000 e)

Valtuuston hyväksymään omistajapolitiikkaan sisältyy määräys, että vesihuoltolaitoksen peruspääoman korko hyväksytään vuosittain talousarvion yhteydessä. Vuodelle 2020 peruspääoman korko on 0,5 %.

HALLINTOPALVELUT <i>Kiinteä omaisuus</i>	2020	2021	2022	myöhemmin	lisätiedot
Kiinteistöjen hankinta	150 000	150 000	150 000	vuosittainen määräraha 150 000	Hallitus tekee aina erillisen päätöksen maanhankinnoista.
Kiinteistöjen myynti	-150 000	-150 000	-150 000	vuosittainen myyntiarvio - 150 000	
netto	0	0	0		

HALLINTOPALVELUT <i>Irtaimisto</i>	2020	2021	2022	myöhemmin	lisätiedot
Ict-ohjelmahankinnat ja päivitykset	25 000	20 000	20 000		Pidetään yllä ohjelmistoja ja hankintaan niihin uusia prosessia digitalisoivia osia. Hallinnon ohjelmia ovat henkilöstöhallintoon, taloushallintoon ja asianhallintaan sekä päätöksentekoon liittyvät ohjelmat ja nettisivujen julkaisualusta.
menot	25 000	20 000	20 000		

PERUSTURVAPALVELUT <i>Irtaimisto</i>	2020	2021	2022	myöhemmin	lisätiedot
Ict-ohjelmahankinnat ja päivitykset	170 000	100 000	150 000		Sosiaalipalveluiden KanTa-arkisto, kuva-aineistojen arkisto, terveyspalvelujen sähköinen asiointi ja ohjelmistot, hoitajahälytys- ja potilaskutsujärjestelmä
Irtaimistohankinnat	45 000				Suun terveydenhuollon laitteet (röntgenputki ja hammashoitokone). Ennen hankintapäätöksen tekoa selvitetään leasing-rahoituksen käytön tarkoituksenmukaisuus.
menot	215 000	100 000	150 000		

SIVISTYSPALVELUT <i>Irtaimisto</i>	2020	2021	2022	myöhemmin	lisätiedot
Varhaiskasvatuksen sähköisten palvelujen kehittäminen	12 000	20 000			Riittävä laitemäärä opetuskäyttöön, sähköisten lomakkeiden hankinta ja kehitys, sähköinen dokumentointi, toiminnanohjausjärjestelmä
Kirjaston ICT	11 000				Hublet-tietokoneet. 6 kpl (3 vuoden lisenssi, latausasema, asennus ja käyttökoulutus). Ennen hankintapäätöksen tekoa selvitetään leasing-rahoituksen käytön tarkoituksenmukaisuus.

Opetuksessa käytettävät laitteet ja kalusto	11 000	11 000	11 000	vuosittainen määräraha 11 000	Opetussuunnitelman mukaiset hankinnat. Opetuksessa käytettävät digitaaliset laitteet ja niihin liittyvät kalustohankinnat. Sähköisten yo-kirjoitusten vaatimat hankinnat. Ennen hankintapäätöksen tekoa selvitetään leasing-rahoituksen käytön tarkoituksenmukaisuus.
Kuntosalilaitteiden uusinta	11 000				Laitepäivitys, rikkinäiset ja liian kuluneet. Ennen hankintapäätöksen tekoa selvitetään leasing-rahoituksen käytön tarkoituksenmukaisuus.
Urheilukentän juoksurata	70 000				Radan uudelleenmaalaus.
menot	115 000	31 000	11 000		

TEKNISET PALVELUT <i>Irtaimisto</i>	2020	2021	2022		lisätiedot
Irtaimisto	50 000	30 000	30 000	vuosittainen määräraha 30 000	Määrärahan käytöstä päätetään lautakunnan käyttösuunnitelmassa: mm. ruokapalvelun asiakaspäätteet, astianpesukone Sasin päiväkotiin, ict-ohjelmistohankinnat + päivitykset, käytetty traktori. Ennen hankintapäätöksen tekoa selvitetään leasing-rahoituksen käytön tarkoituksenmukaisuus.
menot	50 000	30 000	30 000		

TEKNISET PALVELUT Rakennushankkeet	2020	2021	2022	myöhemmin	lisätiedot
Kiinteistötoimen rakennushankkeet, alle 500 000 euron hankkeet	400 000	400 000	400 000	vuosittainen määräraha 400 000	Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan käyttösuunnitelmassa. Talousarviovuonna on tarkoitus kohdentaa määrärahaa mm. seuraaviin hankkeisiin: Heinijärven koulun pihalue, varikon lämmitysjärjestelmän uusiminen, Heinijärven vanha koulu, Kivimäentie 12, energiakorjauskohteita, kuntoarvioinnin mukaisia kohteita
Terveyskeskus, poliklinikan saneeraus	110 000				Määräraha tarkentuu, kun suunnitelma on valmis.
Mahnalan puukoulun peruskorjaus	350 000	550 000			Puukoulun peruskorjaus on osa alkuperäistä Ympäristökoulun hankesuunnitelmaa. Uuteen koulurakennukseen ei ole varattu tiloja kaikille toiminnoille. Mahnalan koulusta tulee kokonaan kaksisarjainen syksyllä 2020 ja koulu tarvitsee yhden kokopäiväisesti käytössä olevan luokan lisää. Lisäksi puukouluun on suunniteltu tilat oppilashuollolle ja 1. - 2. luokan iltapäivätoiminnalle. Hankkeen viimeisen osuuden suunnittelu käynnistyy syksyllä 2019 ja Mahnalan Ympäristökoulun rakennushanke on kokonaisuudessaan valmis syyslukukauden alkaessa 2020. Hankkeen toteutuksen aloituksesta päättää hallitus.

Mahnalan ympäristökoulun ensikertainen kalustaminen		100 000			Puukoulun irtaimisto. Valtuuston hyväksymä kustannusarvio koko ympäristökouluhankkeelle 9 048 000 euroa. Ennen hankintapäätöksen tekoa selvitetään leasing-rahoituksen käytön tarkoituksenmukaisuus.
Siltaan jäähdyttävä ilmastointi (kirjasto, päiväkot)		50 000			Tarveharkinta, määräraha tarkentuu
Kotorinne, D-talon putki- ja märkätilaremontti	180 000				Suunnittelu vuonna 2018. Rakentaminen jatkuu v. 2020. A-talon remontti oli 2016.
Kotorinne; E-talon putki- ja märkätilaremontti, C-talon putki- ja märkätilaremontti		350 000	330 000		Vuoden aikana selvittää, kuka hankkeen toteuttaa, kunta vai säätiö. Mikäli säätiö toteuttaa, se voi hakea avustusta ARA:lta ja STEA:lta. Säätiön toteuttamana hanke ei kuulu kunnan investointiohjelmaan.
Hollitien alue; *Uusi kunnanvirasto, kiinteistö- leasing/vuokraus *Vanha kunnantalo	20 000				Suunnittelu ja toteutus Hollitien alueen yleissuunnittelun/kaavoituksen yhteydessä. Vuoden 2020 määräraha on suunnitteluun. Koko alueen toteutuksesta päätetään erikseen. Suunnitelmavuosille ei ole määrärahaa sillä ei ole päätetty kenen rahoituksella hanke toteutetaan. Kokonaissuunnitelman hyväksymisestä päättää valtuusto.

Kyröskosken Urheilukeskuk- sen kokonaisuus	30 000	400 000	850 000		Vuoden 2020 määrärahalla tehdään suunnitelma. Hankkeelle haetaan AVI:n avustusta. Hankkeen toteutuksesta päätetään erikseen suunnitelman valmistumisen jälkeen. Määrärahatarve tarkentuu, kun suunnitelma on tehty. Hankkeen toteuttamisen ehtona on avustuksen saaminen. Kokonaissuunnitelman hyväksymisestä päättää valtuusto.
Kyröskosken Urheilukeskuk- sen kokonaisuus, avustustulo		-200 000	-200 000		Hankkeelle haetaan AVI:n avustusta. Avust määrä on maltillinen arvio.
Skeitti & pumptrack	120 000				Suunnittelu ja toteutus. Haetaan AVI:n avustusta. Hankkeen toteuttamisen ehtona on avustuksen saaminen.
Skeitti & pumptrack, avustus- tulo	-60 000				Hankkeelle haetaan AVI:n avustusta.
Koskilinna	70 000				Kuntotutkimus ja peruskorjaussuunnittelu tulevaa käyttöä varten mikäli kohde pysyy edelleen kunnan omistuksessa. Ei kustannusarviota.
Rahoitusosuus Mahnalan kuitu- verkkohankkeelle	230 000				Kunnanhallitus, kokous 21.1.2019 § 5 Laajakaistalin mukaiseen kunnan tukiosuuteen sitoutuminen Hämeenkyrön valokuituverkkorakentamisen hankealueella.
Veteraanitalon tilamuutosten suunnittelu	30 000				Veteraanitalon sauna ja uima-allastila sekä yksi yksiö ja yksi kaksio saneerataan mielen-terveys- ja päihdekuntoutujien päivätoimin- nan tiloiksi.
menot	1 540 000	1 850 000	1 580 000		
tulot	-60 000	-200 000	-200 000		
netto	1 480 000	1 650 000	1 380 000		

TIESTÖ Rakennushankkeet	2020	2021	2022	myöhemmin	lisätiedot
Hämeenkyrönväylä	500 000	700 000	500 000	suunnitelmien mukaan Hanhijärvi osuus alkaa 2020	Kunnan osuus hankkeesta on 1 634 000 euroa, josta Kyröskoski-Kostula osuus on 264 000 euroa ja Kyröskoski-Hanhijärvi osuus 1 370 000 euroa. Kunnan maksu-osuuksiin sitoutumisesta päättää hallitus.
Kauppakaari (Tippavaara), Kimpitie, Reunakuja	200 000	200 000	100 000	loppuinvestoinnin määrä tarkentuu myöhemmin	Katusuunnitelma on tehty, mutta hyväksymättä. Alustava kustannusarvio Kimpitie (v 2020) ja Reunakuja 400 000 euroa ja Kauppakaari 100 000 euroa
Sasin kaava-alueen tiestö ja viheralueet	130 000				Suunnittelu ja rakentaminen, n. 300 m katua
Eteläntien itäpään tiestö	50 000				Rakentaminen 2019 - 2020
Liikunnallinen liikennepuistohanke	25 000	220 000			Hankesuunnittelu käynnistyi v. 2019
Mahnalan asemakaava-alueen tiestö ja viheralueet		60 000			Vuonna 2021 asfaltointi ja viimeistely
Tiestöhankkeet	500 000	500 000	500 000	vuosittainen määrärahan tavoitetaso 500 000	Määräraha jaetaan kohteille teknisen lautakunnan käyttösuunnitelmassa: mm. saneeraus- ja katusuunnitelman mukaiset kohteet, liikenneturvallisuuskohteet, puistojen kunnostaminen, katuvalojen saneeraus, asfaltointi
menot	1 405 000	1 680 000	1 100 000		

VESIHUOLTOLAITOS <i>Rakennushankkeet</i>	2020	2021	2022	myöhemmin	lisätiedot
Vesihuoltohankkeet	600 000	600 000	600 000	vuosittainen määräraha 600 000	Määräraha jaetaan kohteille teknisen lauta- kunnan käyttösuunnitelmassa: mm. verkosto- jen ja laitteistojen saneeraukset saneeraus- suunnitelman mukaan, vesimittarien vaihto etäluettaviin, 1. vaihe, valvomoserverien uu- siminen, jätevesipumppaamoiden kaukoval- vontaan liittäminen.
Hämeenkyrönväylä, johtojen siirrot	150 000				Kustannusarvio tarkentuu suunnittelun jäl- keen.
Viemäri liittymät: Sasi - Mah- nala - Kyröspohja - Heinijärvi	600 000				Hanke päättyy v. 2020
Sasin kaava-alueen vesihuolto	90 000				
Eteläntien itäpään vesihuolto	30 000				Hanke 2019-2020
Kauppakaari (Tippavaara), Kimpitie, Reunakuja	100 000	100 000	50 000		Alustava kustannusarvio Kimpitie (v 2020) ja Reunakuja 200 000 euroa ja Kauppakaari 50 000 euroa
menot	1 570 000	700 000	650 000		

Investointiosa

INVESTOINNIT YHTEENSÄ		2020	2021	2022
Hallintopalvelut, kiinteä omaisuus	menot	150 000	150 000	150 000
	tulot	-150 000	-150 000	-150 000
Hallintopalvelut, irtaimisto	menot	25 000	20 000	20 000
Perusturvapalvelut, irtaimisto	menot	215 000	100 000	150 000
Sivistyspalvelut irtaimisto	menot	115 000	31 000	11 000
Tekniset palvelut, irtaimisto	menot	50 000	30 000	30 000
Tekniset palvelut, rakennushankkeet				
	. Kiinteistötoimi			
	menot	1 540 000	1 850 000	1 580 000
	tulot	-60 000	-200 000	-200 000
. Tiestö	menot	1 405 000	1 680 000	1 100 000
. Vesihuoltolaitos	menot	1 570 000	700 000	650 000
	menot	5 070 000	4 561 000	3 691 000
	tulot	-210 000	-350 000	-350 000
	netto	4 860 000	4 211 000	3 341 000